

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

**דוחות כספיים ליום 30 ביוני 2017
- בלתי מבוקרים -**

דוח הדירקטוריון

דוחות כספיים ביניים ("הדוח הכספי")

תוכן עניינים

	.1 תיאור החברה	
3	1.1 מבנה החברה ובעלי מניותיה	
4	1.2 תחומי הפעילות של החברה	
4	1.3 החזקות החברה	
	.2 תיאור הסביבה העסקית	
4	2.1 מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד	
11	2.2 התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כללית בתקופת הדוח	
13	.3 אירועים מהותיים בתקופת הדוח	
	.4 הסברי הדירקטוריון למצב עסקי החברה	
15	4.1 מצב כספי	
23	4.2 תזרים מזומנים	
23	4.3 מקורות מימון	
24	.5 פרטים בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם	
	.6 היבטי ממשל תאגידי	
24	6.1 גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים	
26	6.2 אפקטיביות הבקורות הפנימיות והנהלים על הדיווח הכספי והגילוי	
26	6.3 משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II	
27	6.4 שינויים בהרכב הדירקטוריון ובמצבת נושאי משרה בכירה	
28	6.5 אירועים מהותיים לאחר תאריך המאזן	

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

דין וחשבון הדירקטוריון ליום 30 ביוני 2017

דוח זה, העוסק בדין וחשבון הדירקטוריון כולל מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד המבוסס על אינפורמציה הקיימת בחברה במועד הדוח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה נכון למועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "החברה מעריכה", "החברה סבורה" וכדומה, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים.

הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("הכשרה ביטוח" או "החברה") מתכבדת להגיש את דוח הדירקטוריון על מצב ענייני החברה אשר סוקר את השינויים העיקריים בפעילות החברה לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 ("תקופת הדוח").

הדוח נערך בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998, במתכונת מצומצמת של העניינים בהם הוא עוסק, ובהתאם לחוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ("הממונה") מיום 20 בינואר 2014 בדבר "עדכון הוראות בדוח תקופתי של חברות ביטוח" והעדכון לחוזר זה מיום 26 בינואר 2015. הדוח נערך מתוך הנחה שבפני המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2016 שפורסם ביום 30 במרץ 2017 (033039-01-2017) ("הדוח התקופתי").

1. תיאור החברה

1.1 מבנה החברה ובעלי מניותיה

הכשרה חברה לביטוח בע"מ, הינה תאגיד מדווח¹ שאגרות החוב שלו נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, והיא בכל ענפי תחום הביטוח הכללי ותחום ביטוח החיים. החברה הינה חברה בת בשליטה ובעלות של אלעזרא החזקות ביטוח בע"מ בשיעור של כ-53.60%. כמו כן, מר אלי אלעזרא, בעל השליטה בחברה, מחזיק שיעור נוסף של כ-41.65%, מהם 1.87% במישרין, 34.67% באמצעות אפרידר החברה לשיכון ופיתוח ישראל בע"מ ("אפרידר"), חברה פרטית בבעלותו ובשליטתו של מר אלי אלעזרא, ו-5.11% באמצעות אלעזרא החזקות בע"מ שהינה תאגיד מדווח² בבעלותו ובשליטתו של מר אלי אלעזרא³.

על פי נתוני הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2017, שפרסמו חברות הביטוח הפועלות בישראל, מהווה הכשרה ביטוח כ-5.9% משוק הביטוח הכללי בארץ וכ-2.2% משוק ביטוח החיים.

החברה פועלת וכפופה להוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 ("חוק הפיקוח"), והתקנות שהוצאו על פיו. התקנות קובעות, בין היתר, הוראות בנוגע להון העצמי המינימאלי הנדרש ממבטח, תקנות ומגבלות השקעה, תקנות בדבר החזקת עתודות ביטוח, עקרונות בדבר חישוב תביעות תלויות ועקרונות חשבונאיים לעריכת הדוחות הכספיים.

¹ כהגדרת המונח בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

² ראה הי"ש 1 לעיל.

³ כמו כן, הגבי איריס טרמצי, מחזיקה ב-3.53% מהונה המונפק והנפרע של החברה והגבי אתי אלישקוב, מחזיקה ב-1.21% מהונה המונפק והנפרע של החברה.

1.2 תחומי הפעילות של החברה

לחברה שני תחומי פעילות עיקריים:

- 1.2.1 **תחום הביטוח הכללי** הכולל שלושה ענפי פעילות עיקריים: ענף רכב חובה, ענף רכב רכוש וענף ביטוח כללי אחר הכולל את יתר תחומי הביטוח הכללי שאינם רכב. עיקר פעילותה של החברה הינו בתחום הביטוח הכללי, בעיקר בענף רכב רכוש וענף רכב חובה.
- 1.2.2 **תחום ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך** המתמקד בעיקר בחיסכון (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן וקופות גמל) לתקופת פרישה וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה, ביטוח בריאות המזכה בפיצוי כספי בגין מחלות קשות ועוד.

1.3 החזקות החברה⁴

למועד הדוח אין לחברה החזקות בחברות פעילות, למעט החזקותיה במלוא הון המניות של פנינת אפרידר בע"מ (אייגוד מקרקעין), חברה פרטית שהתאגדה בישראל ביום 24.02.2009 ("פנינת אפרידר"). לתקופת הדוח מחזיקה פנינת אפרידר בנכס מקרקעין באשקלון וכן 50% מנכס מקרקעין באשדוד.

2. תיאור הסביבה העסקית

2.1 מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

תחומי הפעילות של החברה בתחומים השונים נתונים לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים. להלן תיאור קצר של הוראות דין החלות על החברה לרבות חוקים, תקנות, חוזרים וטיוטות אשר להם השלכה מהותית על עסקי החברה ופורסמו החל ממועד פרסום הדוח התקופתי של החברה לשנת 2016 ועד למועד פרסום דוח זה. הגוף המפקח על עסקי הביטוח של החברה הינו רשות שוק ההון, ביטוח חיסכון. כמו כן, בהיות החברה תאגיד מדווח ולאור העובדה שאגרות החוב שלה מוחזקות בידי הציבור, כפופה החברה לדיני ניירות ערך ומפוקחת בהקשר זה על-ידי רשות ניירות ערך. בנוסף החברה כפופה להוראות דיני החברות החלות על חברות אגרות חוב.

כללי

2.1.1 אחזור מידע אישי

בחודש פברואר 2017 פורסם חוזר **אחזור מידע אישי** במטרה לקבוע הוראות שיאפשרו הנגשת המידע האישי עבור המבוטחים. בחוזר מפורטות הוראות בדבר אזורי מידע אישי של מבוטחים, וסוג המידע שחברות הביטוח צריכות לכלול באתר האינטרנט החוזר נכנס לתוקף ביום 30 במרץ 2017. בחודש אפריל 2017 התפרסמה טיוטת תיקון לחוזר זה, בה מוצע לחייב חברת ביטוח המבטחת בביטוח הסיעודי בקופת החולים לכלול באזור האישי של המבוטח את אישור הביטוח המורחב, הנדרש להצגה בעת מעבר בין קופות החולים.

⁴ לחברה החזקות נוספות בחברות לא פעילות אשר אינן נכללות בדוח.

2.1.2. ביטול פוליסת ביטוח

בחודש פברואר 2017 פורסם חוזר בעניין **ביטול פוליסת ביטוח**. מטרת החוזר הינה להנגיש למבוטח את פעולת ביטול הפוליסה באמצעות קביעת הוראה אחידה המחייבת את חברות הביטוח להציע למבוטח מגוון דרכים לביצוע הביטול והגדרת הפעולות הנדרשות לביצועו אשר בהתקיימן, תבוטל הפוליסה. החוזר נכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2017.

2.1.3. בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור

בחודש מרץ 2017 התפרסם תיקון לחוזר **בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור**. החוזר נועד לקבוע מתווה וכללים ברורים בידי הגופים המוסדיים במסגרת יישוב תביעות. התיקון נועד לעדכן מספר כללים וביניהם אופן תשלום החזר כספי לתובע, האיסור להשפיע על שיקול דעתו המקצועי של רופא, והצורך לפרט למבוטח את הפוליסות שבהן הוא מבוטח אצלו, בעת הגשת תביעה. כמו כן, חברת ביטוח של רכב פוגע בתאונת שרשרת לא תעכב את התשלום לצד שלישי ברכב הראשון לצורך בירור חלוקת האחריות. בחודש אפריל 2017 התפרסמה טיוטת תיקון לחוזר זה - תיקון הוראות החוזר המאוחד - שער 6, חלק 3, פרק 5 - **ביטוח סיעודי**, במטרה לקבוע את סדר הפעולות ולוחות הזמנים שיחולו על חברת ביטוח בעת הליך יישוב תביעה בתחום הסיעוד.

2.1.4. מעורבות תומך מכירה

בחודש מרץ 2017 התפרסמה טיוטה שניה של חוזר **מעורבות תומך מכירה בהליך שיווק ומכירה של מוצרי ביטוח**, במטרה להסדיר הפעלתם של גורמים שאינם מחזיקים ברישיון עיסוק בתיווך לעניין ביטוח לפי סעיף 25 או 26 לחוק הפיקוח, ומבצעים פעולות אגב מכירת מוצר ביטוח עבור מבטח, סוכן ביטוח או סוכן תאגיד.

2.1.5. הוראות לניסוח תכניות ביטוח

בחודש מרץ 2017 פורסם חוזר בעניין **הוראות לניסוח תכניות ביטוח**. מטרת החוזר הינה בעיקרה לצמצם את השימוש של מבטחים בניסוח חוזה הביטוח באופן אשר גורם להגבלת יכולת המבוטח לממש את הזכויות המוקנות לו בפוליסה. החוזר יכנס לתוקף, באופן מדורג, החל מיום 1 באוגוסט 2017.

2.1.6. תקנות הגנת הפרטיות

בחודש מאי 2017 התפרסמו **תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע)**, התשע"ז-2017. במטרה לעדכן את תקנות הגנת הפרטיות, לעניין ההגנה הפיזית והלוגית על מאגרי מידע ולעניין סדרי הניהול וכללי העבודה בקשר למאגרי מידע של גופים ציבוריים ופרטיים וזאת במטרה למנוע שימוש לרעה הן על-ידי גורמים מחוץ לארגון והן על-ידי עובדי הארגון.

המנגנונים המוצעים נחלקים לשלושה רבדים: ברובד הראשון, בעל המאגר נדרש לקבוע מהו המידע המוגן והסיכונים הקשורים אליו. ברובד השני, נדרש הארגון לקבוע נהלים מפורטים וברורים לאבטחת המידע, כך שבעת פגיעה בפרטיות במאגר מידע, מצבו של ארגון שנקט באמצעים סבירים למניעת הפגיעה, יהיה שונה מארגון שלא נקט בהם. הרובד השלישי כולל הוראות מהותיות בניהול אבטחת מידע. החוק יכנס לתוקף תוך שנה ממועד פרסומו ברשומות.

2.1.7. תביעות שיבוב

בחודש יולי 2017 התפרסם תיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תיקון מס' 35), התשע"ז-2017, העוסק בתביעות שיבוב של חברות ביטוח. על פי התיקון, על חברת ביטוח לשלוח לצד שלישי מכתב על כוונתה להגיש תביעה נגדו לפחות 30 יום מראש, אם לא תעשה כן, רשאי בית המשפט להטיל עליה הוצאות עד לגובה של 5,000 ש"ח, ואף להורות על מחיקת התביעה.

2.1.8. הנהגת כתבי שירות ואופן שיווקם

בחודש אוגוסט 2017 התפרסמה טיוטת עמדת ממונה - ממצאי בדיקה בנושא הנהגת כתבי שירות ואופן שיווקם. על פי הטיוטה, על חברת ביטוח לאפשר למבוטח לרכוש כל פוליסת ביטוח ללא כתבי שירות, להפחית את עמלת הסוכן בגין מכירת פוליסת ביטוח, כתוצאה משיווק פוליסה על ידי הסוכן ללא כתבי השירות המשווקים על ידי חברת הביטוח ולהעניק אותן הנחות בגין רכישת פוליסה במקרה שבו נרכש כתב שירות, וגם במקרה שבו נרכשה פוליסה ללא כתב שירות.

הוראות הנוגעות לניהול השקעות ואשראי של גופים מוסדיים

2.1.9. גביית דמי טיפול בהלוואות

בחודש יולי 2017 פורסמה טיוטת הכרעה עקרונית לעניין גביית דמי טיפול בהלוואות למבוטחים ועמיתים לפיה, גוף מוסדי לא יגבה דמי טיפול מחוסך בעד הקמת הלוואה או בעד טיפול בה ולא יאפשר תשלום כספים על ידי החוסך ישירות לצד שלישי הנותן שירותים לגוף מוסדי, בקשר להקמת הלוואה או לטיפול בה.

הוראות לעניין מדיניות דיווח חשבונאי וכללי דיווח והצגה ודיווחים שיש למסור לממונה

בתקופת הדוח ועד לסמוך למועד פרסום הדוח פורסמו הוראות נוספות שעניינן מדיניות דיווח חשבונאי וכללי דיווח והצגה ודיווחים שיש למסור לממונה כדלקמן:

2.1.10. דיווח שנתי אודות פרמיות ועמלות

בחודש אפריל 2017 פורסם עדכון לחוזר בעניין דיווח שנתי על פרמיות, פוליסות ותשלום עמלות של גופים מוסדיים. הוראות החוזר מסדירות את הדוחות שעל גופים מוסדיים להגיש לממונה לגבי היקף הפעילות בשוק ההפצה, ובכלל זה, היקף הפרמיות המועברות אליהם, דמי עמילות ועמלות ההפצה שנרשמה בגין זכאות לסוכני ביטוח במערכות הגוף המוסדי. בעדכון נקבע שמועד כניסת החוזר יכנס לתוקף יהיה ביום 1 בספטמבר 2017.

בחודש אפריל 2017 התפרסם חוזר דיווח שנתי בגין עמלות ופרטי תאגיד במטרה להסדיר דיווח שוטף ממוכן של בעלי רישיון תאגיד לממונה, על מנת לאפשר לממונה לקבל מידע עדכני לגבי בעלי רישיון שבפיקוחו. הדיווח כולל מידע לגבי פרטי בעלי רישיון תאגיד ונתונים לגבי היקף פעילותם בחלוקה לפי ענפי ביטוח. מועד תחילת חוזר זה יהיה ביום 1 ספטמבר 2017.

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

2.1.11. איסור הלבנת הון

בחודש מאי 2017 התפרסם תיקון לצו איסור הלבנת הון (חובת זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מבטחים, סוכני ביטוח וחברות מנהלות למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ז-2017. בין ההוראות, הופחתו הסכומים הדרושים בדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון, והתווספה דרישה לביצוע הליך של "הכר את הלקוח" במטרה לקבוע את מידת הסיכון שלו. בחודש יולי 2017 התפרסם תיקון לצו, במטרה להקדים את מועד כניסתו לתוקף ליום 18 בפברואר 2018 (במקום ביום 18 במאי 2018).

2.1.12. עמלות הפצה

בחודש ינואר 2017 התפרסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 20 איסור זיקה בין עמלת הפצה לדמי ניהול) התשע"ז-2017. בתיקון נקבע כי עמלת הפצה המשולמת לבעל רישיון לא תחושב בזיקה לדמי הניהול שחברה מנהלת גובה מעמיתיה התיקון לחוק נכנס לתוקף החל מיום 1 באפריל 2017.

2.1.13. קווים מנחים לעניין תוכנית לביטוח מפני אבדן כושר עבודה

בחודש מאי 2017 התפרסם חוזר קווים מנחים לעניין תוכנית לביטוח מפני אבדן כושר עבודה. החוזר קבע כי מבנה תוכנית לביטוח אובדן כושר עבודה תכלול תוכנית בסיסית לביטוח אובדן כושר עבודה, אליה ניתן יהא לצרף הרחבות לפי בחירת המבוטח, ובין היתר, נספח הגדרת עיסוק, נספח תקופת המתנה. התיקון דחה את יום התחילה ליום 1 באוגוסט 2017. נכון למועד כתיבת הדוח, החברה טרם קיבלה אישור לתוכנית ביטוח אובדן כושר עבודה. המידע הקשור להשלכות האפשריות של אי מתן אישור לתוכניות ביטוח מפני אבדן כושר עבודה, הינו מידע צופה פני עתיד, המתבסס על הערכות החברה, וככזה לא ניתן בשלב זה, להעריך את השפעתו, היות והוא יכול להיות שונה באופן מהותי מזה שנחזה, בין היתר לאור כך שהוא אינו ודאי.

2.1.14. תשלום עבור שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית

בחודש מאי 2017 התפרסם עדכון לחוזר תשלום עבור שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית. מטרת החוזר הינה לקבוע הוראות לגבי דמי שימוש שאישרה הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון לגבות ממשתמשים במערכת סליקה פנסיונית מרכזית. העדכון נועד לבטל את מנגנון הזיכוי לבעל הרישיון, ובמקביל להפחית את המחיר המרבי שייגבה מבעל רישיון בגין בקשת באופן חד פעמי מכלל הגופים המוסדיים או מאדם הפונה למסלקה באופן עצמאי. הוראות התיקון נכנסו לתוקף ביום 3 במאי 2017.

2.1.15. משיכת כספים מחשבון של עמית שנפטר

בחודש מאי 2017 התפרסם עדכון לחוזר **משיכת כספים מחשבון של עמית שנפטר עם יתרה נמוכה**. מטרת החוזר הייתה לאפשר במקרים שבהם אין בידי הגוף המוסדי הוראת מינוי מוטבים, את משיכת הכספים מבלי לדרוש המצאת צו ירושה או צו קיום צוואה בהתקיים התנאים המפורטים בחוזר, וביניהם כשיתרת הכספים בחשבון אינה עולה על 8,000 ש"ח ועברו שלוש שנים מיום הפטירה. העדכון נועד על מנת להרחיב ולהחיל את הוראות החוזר בנוסף לקופות הגמל, גם על קופות ביטוח וקרנות פנסיה.

2.1.16. דמי ניהול במכשיר החיסכון הפנסיוני

בחודש אפריל 2017 התפרסמה טיוטת חוזר בעניין **דמי ניהול במכשיר החיסכון הפנסיוני**. בין התיקונים, מוצע לעדכן את משך זמן מתן הטבה בדמי ניהול לתקופה שלא תפחת משבע שנים. מוצע לנתק את הקשר בין סיום יחסי עבודה לבין האפשרות להעלות דמי ניהול בטרם הסתיימה תקופת ההנחה. עוד מוצע לקבוע כי העלאת דמי הניהול בשל הפסקת התשלומים המועברים לחיסכון על ידי העמית תחל רק לאחר שישה חודשים מרגע הפסקת ההפקדות בפועל וזאת על מנת שלעמית יהיה זמן להסתגל ולחזור למצב של הפקדות.

2.1.17. הוראות בדבר תוכניות ביטוח חיים אגב הלוואה לדיור

בחודש אפריל 2017 התפרסמה טיוטת חוזר בעניין **הוראות בדבר תוכניות ביטוח חיים אגב הלוואה לדיור**, במסגרתה מוצע לקבוע תנאים שיכללו בתוכניות ביטוח חיים למשכנתא כך שלאורך תקופת ההלוואה תהיה התאמה בין הכיסוי הביטוחי בפוליסה להלוואה עבורה הוא משמש כבטוחה לאורך כל תקופת ההלוואה.

2.1.18. כללים לתפעול מוצר פנסיוני

בחודש יולי 2017 התפרסם עדכון לחוזר **כללים לתפעול מוצר פנסיוני**. סעיף 3(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 קבע את התנאים שבהם עוסק בשיווק פנסיוני או גוף קשור בו יהיו רשאים לתת שירותי תפעול למעביד שעבור עובדיו הם נותנים שיווק פנסיוני וכן את החובה על העוסק לגבות דמי סליקה בכל חודש מהמעביד, בעבור כל עובד. נקבע כי דמי הסליקה יופחתו מהעמלה שמשולמת על ידי הגוף המוסדי לסוכן הביטוח הפנסיוני ובהמשך לכך, יופחתו דמי הניהול שמשלם העובד בשיעור הפחתת עמלת ההפצה כאמור. מטרת החוזר לקבוע את מתכונת הדיווח לגוף המוסדי בדבר הצורך להפחית את דמי הניהול שישלם העובד ואת אופן הצגת המידע לעובד.

2.1.19. דוח שנתי ודוח רבעוני לעמיתים ולמבוטחים בגוף מוסדי

בחודש יולי 2017 התפרסמה טיוטת תיקון לחוזר **דוח שנתי ודוח רבעוני לעמיתים ולמבוטחים בגוף מוסדי**. בין התיקונים המוצעים, הפרדה בין הפקדות מעסיק לקצבה לבין הפקדות מעסיק לפיצויים, פירוט אודות החזר דמי ניהול בגין תשלום דמי סליקה על ידי המעסיק.

ביטוח כללי

2.1.20. פקודת ביטוח רכב מנועי

בחודש ינואר 2017 התפרסמה הצעת חוק לתיקון פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש] (מס' 22), התשע"ז-2017. בין התיקונים, מוצע לבטל את החובה על קיומה של תעודת ביטוח מקורית אחת ולאפשר למבטחים להנפיק תעודת ביטוח באמצעים אלקטרוניים.

2.1.21. נזקי מים בביטוח דירה

בחודש אפריל 2017 התפרסם תיקון הוראות החוזר המאוחד - הוראות בענף ביטוח דירה - נזקי מים בביטוח דירה. החוזר (התפרסם בחודש נובמבר 2016) קבע כי על המבטח לאפשר למבוטח לבחור "שרברב הסדר" או "כל שרברב" וכן קבע הנחיות להתנהלות מבטח בכל אחד מהמקרים. בתיקון נקבע כי יישום ההוראות יידחה לחודש ספטמבר 2017.

2.1.22. עדכון חלוקת הנטל בביטוח חובה בתאונה בה מעורב אופנוע

בחודש יוני 2017 התפרסמה טיוטת צו לנפגעי תאונות דרכים (חלוקת נטל הפיצויים בין מבטחים), התשע"ז-2017, במטרה לעדכן את חלוקת הנטל בתאונות בהן מעורבים אופנועים כך שמבטח כלי הרכב שאינו אופנוע, יישא ב-95% במקום 75% מתשלום הפיצויים של נזקי הגוף של רוכב האופנוע.

2.1.23. ענף רכב רכוש

בחודש אוגוסט 2017 התפרסמה טיוטת חוזר הוראות בענף רכב רכוש, בעניין השמאים, במטרה לעדכן את החוזר משנת 2007. בין העדכונים, מוצע לבטל את רשימות שמאי החוץ הקיימות בחברות הביטוח, והחלפתן במאגר השמאים, באמצעותו יבחר המבוטח את השמאי שיישום את הנזק שארע לרכבו. מוצע לאפשר למבוטח לבחור שמאי באופן עצמאי, כן מוצע לקבוע תנאים שונים להתקשרות חברות הביטוח עם מוסכי ההסדר.

ביטוח בריאות

2.1.24. חוק חוזה ביטוח - תביעות סיעוד

בחודש מרץ 2017 התפרסם חוק חוזה הביטוח (תיקון מס' 9), התשע"ז-2017, במטרה לקבוע פיצוי עונשי בתביעות ביטוח סיעודי שלא יפחת מפי 10% מתגמולי ביטוח, ככל שנמצא כי לא שולמו למבוטח סיעודי בחוסר תום לב. במידה ויוחלט על ידי בית משפט, לקבוע פיצוי מופחת מ-10%, הרי שיעשה מטעמים מיוחדים שירשמו. הוראות התיקון יחולו על תביעות שיוגשו לבית המשפט החל מיום 28 במרץ 2017.

2.1.25. ביטוח סיעודי

בחודש אפריל 2017 התפרסמה טיוטת תיקון הוראות החוזר המאוחד - שער 6 חלק 3 - ביטוח סיעודי. מוצע לרכז את הוראות ההסדרה שנוגעות לפעולות המבטח מול המבוטח ובעל הפוליסה בביטוח הסיעודי קבוצתי לחברי קופות החולים. עוד מוצע לתקן את החוזר ולתת סמכות לממונה להאריך את תקופת ההתקשרות בין חברת ביטוח לקופת חולים מעבר ל-8 שנים וכן לחייב את

חברת הביטוח לטפל, בסיומה של תקופת ההתקשרות בין חברת הביטוח לקופת החולים, בתביעות שבתשלום, בתביעות תלויות, לרבות תביעות שאירעו במהלך תקופת הביטוח אצל החברה וטרם דווחו לה. עוד מוצע כי חברת ביטוח לא תתקשר ביותר מהסכם אחד לעריכת ביטוח סיעודי לחברי קופ"ח או לחלק מחברי קופת חולים, אם סך מספר המבוטחים אותם היא מבטחת בהסכם אחד או יותר כאמור עולה על 50% ממספר המבוטחים.

בחודש מאי 2017 התפרסמה טיוטת תיקון להוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (ביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופת חולים), התשע"ז-2017. במטרה לעדכן בין היתר, את ההוראות העוסקות בזכאות להצטרף לביטוח הסיעודי הקבוצתי לחברי קופת החולים, למי שבוטל עבורו הביטוח הסיעודי ולאפשר לו להצטרף לביטוח סיעודי לחברי קופ"ח, בלא בחינה של מצב רפואי קודם. עוד נקבעו הוראות ביחס לאישור ביטוח בסיסי ומורחב שעל חברת הביטוח לספק למבוטח שעובר בין קופה לקופה.

2.1.26. ביטוח סיעודי קבוצתי ארוך טווח

בחודש מאי 2017 התפרסם תיקון הוראות החוזר המאוחד שער 6 חלק 3 פרקים 1 עד 6 - תיקונים לגבי ביטוח סיעודי, הקובעות הוראות פרטניות שמבחינות בין ביטוח סיעודי הנערך במתכונת פרט לבין ביטוח סיעודי הנערך במתכונת קבוצתית שאינה לחברי קופת חולים, ביחס לסוגיות שונות וביניהן: תקופת הביטוח בפוליסה קבוצתית תהיה בין 5 ל-8 שנים, הפרמיה תהא קבועה או מוגדלת המתקבעת בגיל 65 לכל המאוחר, ערכי הסילוק יקבעו על פי גיל כניסה לביטוח, תוך אבחנה בין מצטרפים שגילם נמוך וגבוה מגיל 40. במקרה של חידוש פוליסת הביטוח תעביר חברת הביטוח הקודמת את הפרמיה המיועדת לכיסוי סיכון עתידי, שנצברה עבור כל מבוטח ששולמה מראש בפוליסה הביטוח, לחברת הביטוח החדשה, יינתן למבוטח רצף ביטוחי ללא בחינת מצב רפואי קודם. כמו כן נקבעו התנאים לחידושה, הוראות ביחס להמשכיות וכן הוראות ביחס למתן גילוי נאות בביטוח סיעודי קבוצתי. החוזר יכנס לתוקף ביום 1 בספטמבר 2017.

2.1.27. ביטוח נסיעות לחו"ל

בחודש יולי 2017 התפרסם חוזר מעורבות גוף שאינו בעל רישיון בשיווק ומכירה של מוצר ביטוח שאינו ביטוח קבוצתי. מטרת החוזר הינה הסדרה ומתן הוראות בקשר לשיווק ומכירת מוצרי ביטוח ופרט בידי גופים חיצוניים - שאינם מפוקחים. התיקון נועד לדחות את מועד הכניסה לתוקף של החוזר בכל הקשור למכירת ביטוח נסיעות לחו"ל ליום 3 ביוני 2018.

בחודש יולי 2017 התפרסם תיקון הוראות החוזר המאוחד - שער 6 חלק 3 פרקים 1, 3 ו-4 - ביטוח נסיעות לחו"ל, חוזר זה עוסק בקביעת הוראות לניסוח תכנית ביטוח נסיעות לחו"ל ואופן שיווקו, התיקון נועד לדחות את מועד כניסת החוזר לתוקף, ליום 3 בספטמבר 2017.

2.1.28. גילוי ודיווח למבוטח בביטוח בריאות

בחודש אוגוסט 2017 התפרסמה טיוטת חוזר בעניין תיקון הוראות החוזר המאוחד - שער 6 חלק 2, 3 ו-4 - **גילוי ודיווח למבוטח בביטוח בריאות**. במטרה לעדכן את מתכונת הדיווח למבוטח בביטוח בריאות תוך שימת דגש על הנגשת המידע למבוטח וכן במטרה לקבוע את התנאים להעברת מידע למבוטח באמצעים דיגיטליים.

2.2. התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח:

להלן תיאור תמציתי, של מגמות, אירועים והתפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית של החברה שיש להם או צפויה להיות להם השפעה על החברה.

2.2.1. סביבה כללית

מצבו הכלכלי, הפוליטי והביטחוני של המשק הישראלי ותשואות שוק ההון בארץ ובעולם משליכים על עסקי החברה ותוצאות פעילותה בתחומים שונים. השלכות שיכולות לבוא לידי ביטוי, בין היתר, בהיקף תביעות הביטוח המוגשות לחברה, בתשואות תיק הנוסטרו של החברה ובתשואות תיקי העמיתים. בנוסף, לרמת התעסוקה והשכר במשק השפעה על היקף הפעילות בעסקי ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך.

על פי פרסומי הלמ"ס⁵, צמיחת התוצר בשנת 2016 עמדה על כ-4% במחירים קבועים ולאחר ניכוי השפעת העונתיות. בשנת 2017, על פי תחזית שגיבשה חטיבת המחקר של בנק ישראל⁶ צפוי התוצר לצמוח בכ-3.4%.

אבטלה - על פי סקר כוח אדם שמבצע הלמ"ס ואשר עודכן ביום 27 ביוני 2017, נותר בחודש יוני 2017 שיעור הבלתי מועסקים במשק מתוך כוח העבודה, מנוכה עונתיות, ללא שינוי מהותי ועומד על 4.5%.

מעבר לסיכון הביטוחי, חשופה החברה גם לסיכונים שוק⁷ (MARKET RISK). סיכון זה נובע משינויים במדדי שוק או מחירי שוק. החשיפה לסיכון זה נובעת מהרכיבים שלהלן:

1. שיעור ריבית - סיכון זה נובע משינויים בשיעורי ריבית אשר משפיעים על שווי השוק של הנכסים בתיק הנוסטרו החברה. הסיכון עלול לגדול כאשר קיים שוני בין מח"מ הנכסים למח"מ ההתחייבויות וכתוצאה מהפרשי עיתוי בין מועד מדידת הנכסים וההתחייבויות.
2. שער חליפין - סיכון זה נובע מתנודות בשערי חליפין למטבעות שונים בהם יש לחברה אחזקה בנכסים (מניות, אג"חים, נדל"ן).
3. שינוי בשיעור האינפלציה - מבטחים הפועלים בתחום ביטוח החיים, חשופים לסיכונים אינפלציה ודפלציה. האינפלציה מלווה לעתים קרובות בעליית שיעור הריבית המורידה את ערך התוצאה של ההשקעות. במקרה של דפלציה, או במידה ואינפלציה נמוכה מאוד נמשכת, שיעורי הריבית נוטים לרדת. לרשות המבטחים עומדות מספר דרכים אפשריות להקלת סיכון האינפלציה: לגוון את השקעותיהם ולהשקיע בנוסף לנכסים, גם בנכסי

⁵ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה- החשבונות הלאומיים: אומדן שלישי למחצית השניה של שנת 2016, פורסם ביום 20.4.2017, www.cbs.gov.il.

⁶ בנק ישראל – התחזית המאקרו כלכלית של חטיבת המחקר, יולי 2017, פורסם ביום 10.07.2017, www.boi.org.il.

⁷ ההגדרה לקוחה מתוך פרסום של רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

קומודיטי, בנדליין ובאגרות חוב צמודות מדד. על פי מדיניות ההשקעות של החברה לפחות 50% מסך נכסי תיק הנוסטרו אלמנטארי יהיו צמודי מדד ולפחות 70% מתיק הנוסטרו חיים. לעליית המדד תהייה השפעה חיובית על הנכסים הצמודים בתיק. פער המח"מ בתיק לא יהיה יותר מ-1.5 שנים של נכסים מול התחייבויות. סיכון השוק שחברות הביטוח חשופות אליו עולה ככל שהמתאם בין התשואה בשווקים הפיננסיים לבין התשואה על ההון העצמי גבוה יותר. תשואה זו מושפעת מהכנסות החברה מדמי ניהול, ואלו מושפעות מביצועי השוק, כיוון שחברות הביטוח גובות דמי ניהול מהחיסכון המצטבר בשיעורים שונים בהתאם לסוגי הפוליסות ששווקו לאורך שנות החיתום. לדוגמה, בגין פוליסות מסוג משתתף ברווחים שהופקו עד סוף שנת 2003 נגבים מסכום החיסכון המצטבר דמי ניהול בשיעור 0.6% וכן עמלה בשיעור 15% מהרווח הריאלי.

2.2.2. מגמות בשער חליפין, אינפלציה וריבית ברבעון השני 2017⁸

האינפלציה וציפיות האינפלציה: ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש יוני 2017 עלה מדד המחירים לצרכן לרמה של 0.7%, והיה לפיכך נמוך מגבולו התחתון של יעד האינפלציה (1%). האינפלציה הנמוכה שנרשמה בתקופת הדוח נובעת מירידה במחירי המוצרים הסחירים, הוזלות המחירים שיזמה הממשלה וכתוצאה מהאטה בסביבת המחירים בעולם. על פי התחזית שגיבשה חטיבת המחקר של בנק ישראל בסוף חודש אפריל 2017, האינפלציה בארבעת הרבעונים הבאים צפויה לעמוד על שיעור של 0.7%, מתחת לחלקו התחתון של תחום היעד. הציפיות לאינפלציה לטווחים ארוכים נמצאות במרכז היעד.

שער חליפין: במונחי שער החליפין הנומינלי האפקטיבי ב-12 החודשים האחרונים נרשם ייסוף של 9.67% בשער החליפין הנומינלי האפקטיבי. ביחס לדולר חל ייסוף של כ-9.62%, וביחס לאירו חל ייסוף של 6.82%.

ריבית: הריבית במשק במהלך שנת 2016 נשארה ללא שינוי ברמה של 0.10% ששוררת במשק מחודש פברואר 2015. עוד צופה חטיבת המחקר כי במהלך שנת 2017 הריבית במשק תיוותר ברמתה הנוכחית והיא צפויה להתחיל לעלות רק באמצע שנת 2018.

2.2.3. התפתחויות בסביבה הכלכלית לאחר תאריך המאזן

מדד ה-S&P500 עלה מתחילת שנה עד אמצע חודש מאי ב-8.24% לאחר עליה בציפיות לשגשוג כלכלי מהפעולות של הנשיא הנבחר. הנאסד"ק עלה בכ-14.07% מתחילת שנה והוא מצוי ברמה הגבוהה אי פעם. מדד ה-DAX עלה מתחילת שנת 2017 בכ-7.35% וזאת על רקע ירידה בסיכונים הפוליטיים בגוש האירו. מדד ת"א 35 ירד בכ-1.8% ומדד ת"א 90 עלה בכ-12.94% מתחילת השנה.

⁸ בנק ישראל – התחזית המאקרו כלכלית של חטיבת המחקר, מרץ 2017, www.boi.org.il

אירועים מהותיים בתקופת הדוח

להלן יפורטו שינויים וחידושים מהותיים שאירעו בעסקי החברה בתקופת הדוח, מאז התקופה המתוארת בדוח השנתי של החברה לשנת 2016, בהתאם להוראות תקנה 39א' לתקנות ניירות ערך:

▪ **חלוקת דיבידנד** - ביום 28 במאי 2017 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 18 מיליון ש"ח, בהתאם להוראות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר חלוקת דיבידנד על ידי חברת ביטוח. יחס כושר הפירעון על פי המשטר הקיים ליום החלוקה הינו בשיעור של 120% כנדרש על פי הנחיות פרטניות של הפיקוח על הביטוח. לפרטים נוספים ראו גם דוח מיידי מיום 28 במאי 2017 (-) 2017-01-054759) וכן באור 7 ב לדוחות הכספיים.

▪ **אסיפה שנתית**

האסיפה השנתית של בעלי המניות ("האסיפה השנתית") אישרה ביום 23 במאי 2107, בין היתר, את התאמת תנאי העסקתו של יו"ר הדירקטוריון, מר אלי אלעזרא, להוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו-2016 ("תנאי ההעסקה" ו-"החוק", בהתאמה) באופן בו העלות הכוללת של העסקתו של מר אלעזרא לא תעלה על מגבלת עלות ההעסקה המקסימאלית על פי החוק ליו"ר הדירקטוריון, כאשר פיצויי פיטורים ותשלומים פנסיוניים על פי דין אינם נספרים לצורך תקרה כאמור.

עוד אישרה האסיפה השנתית את עדכון מדיניות התגמול של החברה, לאור החלטת ועדת התגמול להתאים את התשואה נטו על ההון לצורך חלוקת תגמול משתנה, כמקובל בחברות אחרות בענף. כמו כן, ניתן לדירקטוריון שיקול דעת בעת חלוקה כאמור, גם במקרים בהם החברה עמדה באופן חלקי ביעד הרווחיות תוך נימוק הסיבות המתאימות. לפרטים נוספים אודות החלטות האסיפה השנתית ראו דוח מיידי מיום 24 במאי 2017 (2017-01-052680).

▪ **ביטוח משנה בענף ביטוח חיים** – ברבעון 2, 2017 התקשרה החברה בהסכם ביטוח משנה, בענף ביטוח חיים, בביטוח יחסי בשיעור של 80% (Quota Share) עם מבטח משנה בדירוג גבוה בגין כיסויי ריסק מוות ביחס לכל הפוליסות שנחתמו עד ליום 31 בדצמבר, 2016, למעט פוליסות מסוג "מעורב" ("התיק הביטוחי"). החברה קיבלה סך של 129.3 מיליון ש"ח המייצג את חלק מבטח המשנה ביתרת הוצאות הרכישה הנדחות ברוטו, בגין התיק הביטוחי. סכום זה נרשם בספרי החברה כ"חלק מבטח המשנה בהוצאות רכישה נדחות ("דאק משנה") ובהתאם, ההון הנדרש של החברה על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימאלי הנדרש ממבטח) התשמ"ח-1998 יקטן בסכום זהה. לפרטים נוספים ראו סעיף להלן 4.1.2, באור 7 לדוח הכספי ודיווחים מידיים שפרסמה החברה בימים 30 באפריל 2017 (2017-01-044124) ו-14 במאי 2017 (2017-01-048660).

▪ **יישום מסקנות ועדת וינוגרד** - לפירוט אודות תקנות ביטוח לאומי (היוון) (תיקון), התשע"ו-2016, בדבר היוון קצבאות אובדן הכנסה והשפעתן על החברה, ראה באור 7(ה) לדוח הכספי.

▪ **אישור קבלת תיק ביטוחי** - ביום 29 באוגוסט 2016, נחתם הסכם בין החברה לאלטשולר שחם חברת ביטוח בע"מ (בסעיף זה להלן: "אלטשולר שחם") להעברת התיק הביטוחי והפיננסי של אלטשולר שחם לידי החברה בהתאם לתנאים הקבועים בהסכם. התיק הביטוחי כולל העברת תיק ריסק (פטירה) בשווי 8.5 מיליון ש"ח פרמיה משוננת ותיק פיננסיים בשווי 283 מיליון ש"ח צבירה. העברת התיק הושלמה ביום 1 בינואר 2017 (לפרטים נוספים ראה דיווחים מידיים מהימים 30 ביוני 2016 (2016-01-070975), 29 באוגוסט 2016 (2016-01-112441) ו-1 בינואר 2017 (2017-01-000681)).

- **ביטוח משנה בענף רכב חובה** - החברה התקשרה בעסקת ביטוח משנה מסוג ביטוח יחסי (Quota Share) בענף רכב חובה בגין שנת חיתום 2017 בשיעור של 70.5%. לפרטים נוספים ראו סעיף 4.5.3.1 לדוח התקופתי.
- **עסקאות עם בעל שליטה** - במהלך תקופת הדוח החברה ביצעה עסקאות זניחות עם בעל השליטה בה או עסקאות שלבעל השליטה בה היה עניין באישורן, בעלות סוגים ומאפיינים כמפורט בנוהל עסקאות זניחות. עסקאות אלה כללו את ההתקשרויות הבאות:
 - (א) בחודש מרץ 2017 אישר דירקטוריון החברה, לאחר שוועדת הביקורת סיווגה את ההתקשרות כלא חריגה, שיתוף פעולה עם אלבר לקבלת הפניות למכירת ביטוחי רכב של החברה וכן לצירופה של החברה למועדון הצרכנות של אלבר.
 - (ב) התקשרות עם ממסי לרכישת פוליסות מסוג ביטוח רכב חובה ומסוג ביטוח רכב מקיף בעבור צי המשאיות שבבעלות ממסי בהיקף שנתי בסך של 343 אלפי ש"ח.
 - (ג) השכרת שטח מסחרי לאלבר בבניין גב ים שבבעלות החברה בעלות שנתיית בסך של 361 אלפי ש"ח.
 - (ד) אישור תקציב תרומות לקרן אלעזרא לשנים 2016 ו-2017 בסכומים של 270 אלפי ש"ח ו-225 אלפי ש"ח, בהתאמה.
 - (ה) התקשרות עם אלבר לרכישת פוליסות ביטוח עסקים בעלות שנתיית בסך של כ-960 אלפי ש"ח.
 - (ו) התקשרות עם אפרידר לרכישת פוליסות ביטוח עסקים וחבויות בעלות שנתיית בסך של כ-304 אלפי ש"ח.
 - (ז) בחודש ספטמבר 2016 אישר דירקטוריון החברה, לאחר שוועדת הביקורת סיווגה את העסקה כלא חריגה, השכרת שטח משרדים לאלבר בבניין גב ים שבבעלות החברה. נכון למועד פרסום הדוח, ההסכם טרם השתכלל לכדי הסכם מחייב.

4. הסבר הדירקטוריון למצב עסקי החברה

4.1. מצב כספי

4.1.1. להלן נתונים עיקריים מהדוחות על המצב הכספי (במיליוני ש"ח):

31.12.2016	30.06.2016	30.06.2017	
367.2	352.7	351.9	סה"כ הון עצמי
3,245.5	3,245.4	3,458.7	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
6,081.2	5,183.0	7,720.9	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
1,302.4	1,334.9	1,401.7	התחייבויות אחרות
10,629.1	9,763.3	12,581.3	סה"כ התחייבויות
5,571.9	4,802.8	7,224.5	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
2,360.2	2,332.3	2,297.5	השקעות פיננסיות אחרות
3,064.2	2,980.9	3,411.2	נכסים אחרים
10,996.3	10,116.0	12,933.2	סה"כ מאזן

4.1.2. הון

ההון העצמי לתאריך הדוח הסתכם לסך של כ-351.9 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-367.2 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016. השינוי בהון העצמי נובע מרווח כולל לחציון בסך של כ-2.7 מיליון ש"ח בניכוי דיבידנד שחולק בסך 18 מיליון ש"ח.

ההון של החברה ליום 30 ביוני 2017, כמוגדר בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימאלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998, על תיקוניהן ("תקנות ההון") גבוה בכ-81 מיליון ש"ח מההון העצמי המינימאלי הנדרש המתחייב לפי התקנות הנ"ל.

החברה התקשרה בהסכם ביטוח משנה, בענף ביטוח חיים, בביטוח יחסי של 80% (Quota Share) עם מבטח משנה בדירוג גבוה בגין כיסויי ריסק מוות ביחס לכל הפוליסות שנחתמו עד ליום 31 בדצמבר 2016, למעט פוליסות מסוג "מעורב". במהלך חודש מאי 2017 החברה קיבלה סך של 129.3 מיליון ש"ח המייצג את חלק מבטח המשנה ביתרת הוצאות הרכישה הנדחות ברוטו, בגין התיק הביטוחי.

סכום זה נרשם בספרי החברה כ"חלק מבטח המשנה בהוצאות רכישה נדחות" ובהתאם, ההון הנדרש של החברה על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימאלי הנדרש ממבטח) התשמ"ח-1998 ליום העסקה קטן בסכום זהה.

יתרת הוצאות הרכישה הנדחות משנה תתעדכנה מידי תקופה בהתאם לחלק מבטח המשנה בתוצאות התיק הביטוחי. בהמשך לביאור 14, בדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2016, בדבר מגבלות על חלוקת דיבידנד, עדכנה הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון את החברה, כי עליה לעמוד ביחס כושר פירעון בשיעור של 120%, חלף 115% לעניין חלוקת הדיבידנד הספציפי שאושר ביום 28 במאי 2017 כאמור להלן, וזאת כל עוד החברה נהנית מהקלה בדרישות ההון כתוצאה מהעסקה כאמור על פי תקנות ההון. בעקבות העסקה וליום ביצוע העסקה עודף ההון של החברה עלה בסך כ-130 מיליון ש"ח.

בכך הגדילה העסקה באופן מהותי את עודף ההון הקיים בחברה מעל המינימום הנדרש ממנה. כמו כן, ביום 28 במאי 2017, אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 18 מיליון ש"ח, בהתאם להוראות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר חלוקת דיבידנד על ידי חברת ביטוח. נכון לתאריך הדוח הכספי, עודף ההון הקיים של החברה, גבוה מההון העצמי המינימלי הנדרש בהתאם לתקנות ההון בכ-81.1 מיליון ש"ח המהווה כ-116% מההון הנדרש לפי תקנות המשטר הישראלי. למידע נוסף בעניין דרישות ההון ואופן העמידה בהן ראה באור 4 לדוח הכספי של החברה.

4.1.3. רווח והפסד - נתונים עיקריים דוחות כספיים מאוחדים (במיליוני ש"ח):

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני			לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני			
	2016	2016	2017	2016	2017	השינוי באחוזים 2017/2016	
							ביטוח כללי
1,097.5	(2.9)	278.2	270.1	(2.1)	551.1	539.3	פרמיות שהורווחו ברוטו
160.2	*	(482.7)	196.0	*	(243.3)	390.7	פרמיות שהורווחו בשייר
(2.9)	*	2.5	(0.5)	*	(4.3)	3.7	רווח (הפסד) כולל לפני מס ממגזר ביטוח כללי
							ביטוח חיים וחיסכון לטוח ארוך
720.6	-	192.5	193.1	2.4	348.7	357.0	פרמיות שהורווחו ברוטו
612.2	(8.1)	166.9	153.4	(0.3)	301.2	291.1	פרמיות שהורווחו בשייר
48.0	46.6	10.3	15.1	55.4	20.2	31.4	הכנסות מדמי ניהול בביטוח החיים
2.4	*	(1.7)	(0.9)	*	(1.3)	0.2	רווח (הפסד) כולל לפני מס ממגזר ביטוח חיים
(0.5)	**	0.8	(1.4)	*	(5.6)	3.9	סה"כ רווח (הפסד) ממגזרי פעילות
							פריטים שלא יוחסו למגזרי הפעילות
18.1	9.4	5.3	5.8	43.5	6.9	9.9	רווחים מהשקעות נטו, הכנסות מימון והכנסות אחרות
(3.5)	0.9	(1.0)	(1.9)	66.7	(1.5)	(2.5)	הוצאות הנהלה וכלליות
(13.6)	11.6	(4.3)	(4.8)	21.5	(6.5)	(7.9)	הוצאות מימון
12.5	20.0	(0.5)	(0.6)	(44.4)	(0.9)	(0.5)	סה"כ רווח (הפסד) כולל מפריטים שלא יוחסו
14.0	**	0.3	(2.0)	*	(6.5)	3.5	סה"כ רווח (הפסד) כולל, לפני מס
14.7	**	1.9	(1.1)	1,250	0.2	2.7	סה"כ רווח (הפסד) כולל, נטו ממש

* מעבר מהפסד לרווח
** מעבר מרווח להפסד

תוצאות התפתחות הרווח/הפסד הכולל:

תוצאות מגזרי הפעילות בהם עוסקת החברה (מגזר ביטוח כללי וחיים), הסתכמו בתקופת הדוח ברווח כולל לפני מס של כ-4.0 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד כולל לפני מס בסך של כ-5.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מהפסד לרווח בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נובע בעיקר ממגזר ביטוח כללי בעיקר כתוצאה מיישום מסקנות ועדת וינוגרד אשר הפחיתה את שיעור הריבית לצורך היוון הקצבה השנתית מ-3% לשיעור של 2% והקטינה את הרווח לפני מיסים בסך של כ-39.8 מיליון ש"ח בחציון המקביל אשתקד. הגדלת ההפרשה כאמור בחציון הנוכחי הינה בסך של כ-5.8 מיליון ש"ח בלבד. מנגד ישנה ירידה בהכנסות מהשקעות המיוחסות למגזר ביטוח כללי לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד הכולל לפני מס מסעיפים שלא יוחסו למגזרי פעילות הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ-0.5 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של כ-0.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בתקופת הדוח הסתכם הרווח הכולל לפני מס לסך של כ-3.5 מיליון ש"ח לעומת הפסד של כ-6.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל לאחר מס הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ-2.7 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של כ-0.2 מיליון ש"ח אשתקד.

4.1.3.1 ניתוח מגזר ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך

שינוי באחוזים	מיליוני ש"ח	ביטוח חיים
		פרמיות שהורוחו ברוטו
2.4	357.0	1-6/2017
27.2	348.7	1-6/2016
-	193.1	4-6/2017
44.2	192.5	4-6/2016
		רווח (הפסד) לפני מס
*	(0.6)	1-6/2017
*	(1.9)	1-6/2016
*	(1.2)	4-6/2017
*	(1.6)	4-6/2016
		סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מס
*	0.2	1-6/2017
*	(1.3)	1-6/2016
*	(0.9)	4-6/2017
*	(1.7)	4-6/2016

נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים בדבר רווחי השקעות ותשואות למבוטחים
 להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי ההשקעות, נטו שנזקפו למבוטחים בפוליסות תלויות
 תשואה ודמי ניהול המחושבים בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח, על בסיס התשואה
 והיתרות של עתודות הביטוח:

1-12/2016	4-6/2016	4-6/2017	1-6/2016	1-6/2017	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
124.9	17.4	72.4	(32.8)	147.0	רווחי (הפסדי) השקעות שנזקפו למבוטחים לאחר דמי ניהול
48.0	10.2	12.1	20.1	28.4	סה"כ דמי ניהול

התשואות הנומינליות בפוליסות המשתתפות ברווחים בשל פוליסות שהוצאו משנת 1992
 ואילך (קרו"י) היו כדלקמן:

1-12/2016	4-6/2016	4-6/2017	1-6/2016	1-6/2017	
%	%	%	%	%	
2.69	0.03	1.18	(1.13)	2.39	תשואה ברוטו
0.6	0.15	0.15	0.3	0.3	דמי ניהול קבועים
0.36	-	0.02	-	0.21	דמי ניהול משתנים
1.72	(0.12)	1.01	(1.43)	1.88	תשואה נטו למבוטח

התשואות הנומינליות בפוליסות שהוצאו משנת 2004 ואילך (במסלול ההשקעה "מסלולית
 כללית") היו כדלקמן:

1-12/2016	4-6/2016	4-6/2017	1-6/2016	1-6/2017	
%	%	%	%	%	
2.81	0.08	1.07	(1.02)	2.19	תשואה ברוטו
0.83	0.2	0.21	0.41	0.41	דמי ניהול קבועים
1.96	(0.13)	0.86	(1.43)	1.78	תשואה נטו למבוטח

ניתוח מגזר פעילות ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

בתקופת הדוח הסתכמו תוצאות מגזר ביטוח חיים ברווח כולל לפני מס של כ-0.2 מיליון ש"ח בהשוואה
 להפסד כולל לפני מס בסך של כ-1.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
 ברבעון השני של שנת 2017 הסתכמו תוצאות מגזר ביטוח חיים בהפסד כולל לפני מס של 0.9 מיליון ש"ח
 בהשוואה להפסד כולל לפני מס בסך של 1.7 מיליון בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מהפסד לרווח
 בענף ביטוח חיים בתקופת הדוח, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נובע בעיקר מגביית דמי ניהול
 משתנים בתקופת הדוח בסכום של כ-3.0 מיליון ש"ח לעומת אי גביית דמי ניהול משתנים בתקופה
 המקבילה אשתקד. מתוך הסכום האמור, סכום של כ-0.2 מיליון ש"ח מיוחס לרבעון השני בתקופת הדוח,
 בהשוואה לאי גביית דמי ניהול משתנים ברבעון המקביל אשתקד. כמו כן, חל שיפור בהשפעות מסיכון
 בתקופת הדוח בסכום של כ-8.6 מיליון ש"ח אל מול אשתקד, המיוחס בעיקרו לעליה בפרמיות הריסק.
 מגמה זו ממשיכה גם ברבעון השני לשנת 2017 בתקופת הדוח השיפור בהשפעות מסיכון לעומת הרבעון
 המקביל אשתקד עמד על כ-5.2 מיליון ש"ח. בנוסף, עקב תזוזות בריבית בשווקים, עודכנו ריביות ההיוון,
 עובדה שהביאה להקטנת העתודות ביטוחיות בסכום של כ-1.1 מיליון ש"ח בתקופת הדוח, לעומת הגדלת
 עתודות ביטוחיות בסכום של כ-2.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. מתוך הסכום האמור, סכום
 של כ-0.8 מיליון ש"ח מיוחס לרבעון השני וזאת לעומת גידול בעתודות בסך של כ-0.7 מיליון ש"ח ברבעון

המקביל אשתקד. מנגד, חל קיטון במרווח הפיננסי לעומת אשתקד בסכום של כ-5.5 מיליון ש"ח, הנובע מכך שמדד המחירים בתקופת הדוח עלה בשיעור של 0.7% לעומת ירידה של 0.4% בתקופה המקבילה אשתקד. מתוך הסכום האמור, הקיטון ברבעון השני בתקופת הדוח לעומת הרבעון המקביל אשתקד עמד על 2.7 מיליון ש"ח. בנוסף, חל גידול בהשפעות תפעול ובהפחתות הוצאות רכישה נדחות בתקופת הדוח בסכום של כ-16.7 מיליון ש"ח הנובע בעיקרו מעליה בהוצאות הנהלה וכלליות ומעמלות נפרעים, אשר קוזה כתוצאה מעלייה בדמי הניהול הקבועים בסכום של 8.2 מיליון ש"ח. הגידול בהשפעות התפעול ובהפחתות ברבעון השני בתקופת הדוח, אל מול הרבעון המקביל אשתקד הינו כ-8.9 מיליון ש"ח אשר קוזה בעלייה בדמי הניהול בסך של 4.6 מיליון ש"ח.

הפרמיות שהורווחו בתקופת הדוח הסתכמו בסך של כ-357.0 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-348.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-2.4%. הגידול בהיקף הפרמיות שהורווחו בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נובע בעיקרו מעלייה בפרמיית החיסכון השוטפת בסכום של כ-20 מיליון ש"ח למול אשתקד, ובגידול בפרמיית הריסק בסכום של כ-9 מיליון ש"ח אל מול אשתקד. מנגד חל קיטון בפרמיה החד פעמית במוצר Best Invest מנהלים בסכום של כ-20 מיליון ש"ח אל מול אשתקד. סכומי הפדיונות בתקופת הדוח הסתכמו בכ-122.6 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-89.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-37.1%. שיעור הפדיונות במונחים שנתיים ביחס לממוצע עתודות ביטוח חיים ברוטו ליום 30 ביוני 2017 וליום 30 ביוני 2016 הינו כ-5.2% וכ-4.2%, בהתאמה.

4.1.3.2. ניתוח תחום ביטוח כללי לפי ענפים: רכב חובה, רכב רכוש וביטוח כללי אחר (במיליוני

ש"ח):

אחוז מסה"כ תקופת הדוח		השינוי באחוזים בין תקופות הדוחות	לתקופת הדוח 1 בינואר עד 30 ביוני		
2016	2017		2016	2017	
רכב חובה					
35.9	32.7	(11.5)	228.6	202.3	פרמיות ברוטו
247.0	17.8	**	*(572.6)	73.0	פרמיות שייר
***	**	***	1.5	(27.1)	רווח (הפסד) לפני מס
רכב רכוש					
34.0	33.0	(5.7)	216.2	203.9	פרמיות ברוטו
(92.8)	49.3	(6.0)	215.2	202.2	פרמיות שייר
174.4	154.6	**	(7.5)	5.9	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			84.9	75.8	ברוטו Loss ratio באחוזים
			84.7	75.8	שייר Loss ratio באחוזים
			109.9	105.8	ברוטו/שייר Combined ratio באחוזים
			109.8	98.7	שייר Combined ratio באחוזים
ביטוח כללי אחר					
ענפי חבויות					
10.8	12.7	13.5	69.0	78.3	פרמיות ברוטו
(26.3)	17.3	11.1	63.9	71.0	פרמיות שייר
295.9	220.2	**	(12.6)	8.2	רווח (הפסד) כולל לפני מס
ענפי רכוש אחרים					
19.9	21.6	8.5	122.9	133.3	פרמיות ברוטו
(27.9)	15.5	(3.1)	61.8	63.7	פרמיות שייר
	448.8	16.8	14.3	16.7	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			51.8	47.2	ברוטו Loss ratio באחוזים
			45.2	43.2	בשייר Loss ratio באחוזים
			70.2	64.0	ברוטו Combined ratio באחוזים
			63.8	61.0	בשייר Combined ratio באחוזים
סה"כ					
100	100	(3.0)	636.7	617.8	פרמיות ברוטו
100	100	**	(231.8)	409.8	פרמיות שייר
100	100	**	(4.3)	3.7	רווח (הפסד) כולל לפני מס

*לאחר עסקת ביטוח משנה מסוג QS
**מעבר מהפסד לרווח
***מעבר מרווח להפסד

4.1.3.3. ניתוח תחום ביטוח כללי לפי ענפים: רכב חובה, רכב רכוש וביטוח כללי אחר (במיליוני

ש"ח):

אחוז משה"כ לרבעון		השינוי באחוזים בין הרבעונים	לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני		
2016	2017	2016/2017	2016	2017	
רכב חובה					
33.3	30.0	(7.9)	79.5	73.2	פרמיות ברוטו
122.2	15.8	**	*(717.7)	25.8	פרמיות שייר
236.0	313.0	***	5.9	(16.6)	רווח כולל לפני מס
רכב רכוש					
34.2	34.5	3.5	81.4	84.3	פרמיות ברוטו
(13.8)	51.3	2.9	81.0	83.4	פרמיות שייר
68.0	(527.4)	70.5	1.7	2.9	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			75.8	71.0	ברוטו Loss ratio באחוזים
			75.6	70.5	שייר Loss ratio באחוזים
			104.0	100.6	ברוטו Combined ratio באחוזים
			103.8	99.3	שייר Combined ratio באחוזים
ביטוח כללי אחר					
ענפי חבויות					
11.3	12.9	22.6	27.0	31.5	פרמיות ברוטו
4.3	17.3	18.6	25.5	28.1	פרמיות שייר
450.0	(103.0)	**	(11.2)	5.6	רווח (הפסד) כולל לפני מס
ענפי רכוש אחרים					
21.1	22.6	7.0	50.3	55.2	פרמיות ברוטו
4.1	15.6	23.5	21.2	25.4	פרמיות שייר
243.0	(140.6)	(10.6)	6.1	7.6	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			36.0	39.6	ברוטו Loss ratio באחוזים
			38.5	34.9	בשייר Loss ratio באחוזים
			51.8	56.6	ברוטו Combined ratio באחוזים
			60.7	59.2	בשייר Combined ratio באחוזים
סה"כ					
100	100	2.6	238.2	244.3	פרמיות ברוטו
100	100	**	(587.0)	162.7	פרמיות שייר
100	100	**	2.5	(0.5)	רווח כולל לפני מס

*לאחר עסקת ביטוח משנה מסוג QS.
 **מעבר מהפסד לרווח.
 ***מעבר מרווח להפסד.

ניתוח ענפי פעילות ביטוח כללי (רכב חובה, רכב רכוש וביטוח כללי אחר)

ההכנסות מפרמיות ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-617.8 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-636.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-3.0%. הקיטון בהכנסות מפרמיות בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נובע מענפי רכב חובה ורכב רכוש כתוצאה מחידוש קולקטיב ברבעון הרביעי אשתקד במקום ברבעון הראשון של השנה. בנוסף, החברה מבצעת פעולות לטיוב התיק. בענפי פעילות ביטוח כללי נרשם בתקופת הדוח רווח כולל לפני מס בסך כ-3.7 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד כולל לפני מס בסך של כ-4.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מהפסד לרווח נובע מיישום מסקנות ועדת וינוגרד אשר הפחיתה את שיעור הריבית לצורך היוון הקצבה השנתית מ-3% לשיעור של 2% והקטינה את הרווח בחציון המקביל אשתקד בכ-39.8 מיליון ש"ח בשייר.

ענף פעילות רכב חובה

ההכנסות מפרמיות ברוטו בענף רכב חובה הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-202.3 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-228.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-11.5%. עיקר הקיטון בהכנסות מפרמיות בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נובע מחידוש קולקטיב ברבעון הרביעי אשתקד במקום ברבעון הראשון השנה.

תוצאות הענף הסתכמו בתקופת הדוח בהפסד כולל לפני מס של כ-27.1 מיליון ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס של כ-1.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מרווח להפסד נובע בעיקר מהרעה חיתומית בשנות החיתום הישנות וכן מירידה בהכנסות מהשקעות שיוחסו לענף זה לעומת התקופה המקבילה אשתקד. מנגד השפעה זו קוזה עם יישום מסקנות ועדת וינוגרד בחציון המקביל אשתקד אשר הפחיתה את שיעור הריבית לצורך היוון הקצבה השנתית מ-3% לשיעור של 2%. בעקבות מסקנות הוועדה, החברה ביצעה בתקופה המקבילה אשתקד הפרשה בענף זה בסכום של כ-34 מיליון ש"ח בשייר העצמי. הגדלת ההפרשה כאמור בחציון הנוכחי הינה 3.6 מיליון ש"ח בשייר העצמי בלבד.

ענף פעילות רכב רכוש

ההכנסות מפרמיות ברוטו בענף פעילות רכב רכוש הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-203.9 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-216.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-5.7%. הקיטון נובע מחידוש קולקטיב ברבעון הראשון המקביל אשתקד וברבעון הרביעי אשתקד במקום ברבעון הראשון הנוכחי. וכן כתוצאה מפעילות לטיוב התיק.

תוצאות ענף פעילות רכב רכוש הסתכמו בתקופת הדוח ברווח כולל לפני מס של כ-5.9 מיליון ש"ח לעומת הפסד כולל לפני מס של כ-7.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מהפסד לרווח בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובע מקיטון בתשלומי התביעות לאור טיוב התיק.

בביטוחי הרכוש (ללא רכב)

ההכנסות מפרמיות ברוטו במגזר פעילות ביטוחי הרכוש (ללא רכב) הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-133.3 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-122.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול בשיעור של כ-8.5%, אשר נובע מהרחבת הפעילות בתחום, בהתאם למדיניות החברה. הרווח הכולל לפני מס בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ-16.7 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך של כ-12.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע משיפור ברווח החיתומי לאור קיטון בהתפתחות התביעות בענף זה וכן מהגידול בהיקף התיק.

ביטוח התבויות

ההכנסות מפרמיות ברוטו הסתכמו לסך של כ-78.3 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-69.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול בשיעור של כ-20.1% אשר נובע בעיקרו מגידול בענפי העסקים, במסגרתו נרכשים כיסויים ביטוחיים מסוג חבויות. החברה אינה משווקת פוליסות מסוג חבויות Stand Alone. הרווח הכולל לפני מס מתחום זה בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ-8.2 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד בסך של כ-11 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מהפסד לרווח נובע משיפור ברווח חיתומי וכן מיישום מסקנות ועדת וינוגרד ברבעון המקביל אשתקד, אשר הפחיתה את שיעור הריבית לצורך היוון הקצבה השנתית מ-3% לשיעור של 2%. בעקבות מסקנות הוועדה, החברה ביצעה ההפרשה בחציון המקביל אשתקד בסכום של כ-5.8 מיליון ש"ח בשייר העצמי.

4.2 תזרים מזומנים

בתקופת הדוח חלה עליה בסכום המזומנים ושווי המזומנים בסך של 166,228 אלפי ש"ח, מסכום מזומנים של 440,826 אלפי ש"ח ביום 31 לדצמבר 2016 לסכום מזומנים של 607,054 אלפי ש"ח ביום 30 ביוני 2017. להלן הרכב עליה זו:

בתקופת הדוח המזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת הסתכמו בסך של 199,089 אלפי ש"ח. תזרים המזומנים אשר שימש לפעילות השקעה הסתכם בתקופת הדוח בסך 14,861 אלפי ש"ח, ששימש בעיקר לרכישת נכסים בלתי מוחשיים. תזרים המזומנים אשר שימש לפעילות מימון הסתכם בתקופת הדוח בסך של 18,000 אלפי ש"ח, ששימש לחלוקת דיבידנד.

4.3 מקורות מימון

- 4.3.1 החברה מממנת את פעילותה מהון עצמי ומהתחייבויות בגין כתבי התחייבות נדחים לבנקים ומכתבי התחייבות נדחים סחירים. החברה נוהגת לגייס כתבי התחייבות נדחים מעת לעת בהתאם לצרכי ההון שלה הנובעים מתקנות ההון.
- 4.3.2 החברה הנפיקה לציבור שתי סדרות של כתבי התחייבות נדחים – אגרות חוב (סדרה 1) ואגרות חוב (סדרה 2) אשר הוכרו בידי החברה בהון משני מורכב. נכון למועד תקופת הדוח קיימים במחזור 122,401,000 אגרות חוב (סדרה 1) ו-40,000,000 אגרות חוב (סדרה 2).
- 4.3.3 נכון ליום 30 ביוני 2017, לחברה כתבי התחייבות נדחים ואגרות חוב לזמן ארוך בסך של כ-253,367 אלפי ש"ח. כחלק מניהול ההון השוטף של החברה, ובכלל זה עמידה בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח) תשנ"ח-1998, יתכן והחברה תגייס הון משני ו/או שלישוני ו/או תחליף הון משני קיים בהון משני ו/או שלישוני בעל מח"מ ארוך יותר. לפרטים נוספים בקשר למקורות המימון של החברה, ראו לעניין זה פירוט נוסף בביאור 18 לדוחות הכספיים השנתיים של החברה.

5. פרטים בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם**5.1. פרטים בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם**

לא חלו שינויים מהותיים בחשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם ביחס למתואר בדוח התקופתי.

5.2. הליכים משפטיים מהותיים

לפרטים אודות הליכים משפטיים מהותיים ראו ביאור 6 לדוחות הכספיים.

6. היבטי ממשל תאגידי**6.1. גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים**

האורגן המופקד על בקרת העל בחברה הינו דירקטוריון החברה. לתאריך פרסום דוח דירקטוריון זה חברי דירקטוריון החברה הינם: מר אלי אלעזרא - יו"ר הדירקטוריון, יצחק קאול, דניאל חזוט, מיכאל בר חיים, יצחק עמר (דח"צ), רות רלבג (דח"צ) ושמעון כהן (דח"צ).

הדירקטורים החברים בוועדה לאישור הדוחות הכספיים הינם ה"ה: רות רלבג (דח"צ) ויו"ר הוועדה, יצחק קאול, יצחק עמר (דח"צ) ושמעון כהן (דח"צ). עובר למינויים חתמו חברי הוועדה על הצהרת מועמד לכהונה כחבר בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים לפיה יש להם היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים ולגבי דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כי בשל השכלתם, ניסיונם וכישוריהם הינם בעלי מיומנות גבוהה והבנה בנושאים עסקיים-חשבונאיים ודוחות כספיים באופן המאפשר להם להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של החברה ולעורר דיון בקשר לאופן הצגתם של הנתונים הכספיים.

לפירוט הכישורים, ההשכלה, הניסיון והידע של חברי הוועדה שבהסתמך עליהם רואה אותם החברה כמי שהם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית – ראה תקנה 26 בדוח הפרטים הנוספים לדוח התקופתי.

הוועדה מתכנסת ודנה בהרחבה בתוצאות של הדוחות הכספיים, קודם להצגתם לאישור הדירקטוריון. לשיבת הוועדה לבחינת דוחות כספיים כמו גם לשיבת הדירקטוריון בהן נדונים ומאושרים הדוחות הכספיים, מוזמנים רואי החשבון המבקרים של החברה שמתארים את הממצאים העיקריים שעלו מתהליך הביקורת והסקירה וכן מבקרת הפנים של החברה, אקטואר ביטוח כללי ואקטואר ביטוח חיים וביטוח בריאות.

לאחר דיון, הנערך במסגרת ועדת המאזן אודות הדוחות הכספיים, נמסרת טיוטת הדוחות הכספיים לעיונם של חברי דירקטוריון החברה בצירוף המלצות הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים. הדוחות הכספיים נמסרים לחברי הוועדה ולחברי הדירקטוריון מספר ימים לפני מועד אישורם.

בישיבת הדירקטוריון, בה נדונים ומאושרים הדוחות הכספיים, סוקרים מנכ"ל החברה, סמנכ"ל הכספים, אקטואר ביטוח כללי ואקטואר ביטוח חיים וביטוח בריאות של החברה באופן מפורט את עיקרי הדוחות הכספיים וכן סוגיות מהותיות בדיווח הכספי, לרבות עסקאות שאינן במהלך העסקים הרגיל, אם ישנן, את ההערכות המהותיות והאומדנים הקריטיים שיושמו בדוחות הכספיים ואת כלל השינויים שחלו במהלך התקופה המדווחת בהשוואה לתקופות מקבילות, לרבות שינויים הנובעים מיישום לראשונה של תקנים חדשים, וכן מוצג דוח רווח גלום של החברה.

במסגרת זו מתקיים דיון בהשתתפות רואי החשבון המבקרים הנוהגים להוסיף את הערותיהם והסבריהם בנוגע לדוחות הכספיים. במהלך הדיון מעלים חברי הדירקטוריון שאלות הנוגעות לאופן הצגת הדוחות הכספיים ומקבלים כאמור את המלצות וממצאי ועדת המאזן בקשר לדוחות. בתום הדיון, משהובהר כי הדוחות הכספיים משקפים באופן נאות את מצב עסקי החברה ואת תוצאות פעולותיה, מאשר הדירקטוריון את הדוחות הכספיים.

עיקרי התוצאות הכספיות של החברה נדונו בישיבה של ועדת המאזן, אשר נערכה ביום 17 באוגוסט 2017. למעט מר שמעון כהן, חברי ועדת המאזן, השתתפו בדיון הוועדה.

בנוסף לחברי הוועדה האמורים נכחו: ה"ה שמעון מירון - מנכ"ל, דוד סלמה - סמנכ"ל כספים, עדי בן אברהם - יועץ משפטי ראשי ומזכיר חברה, דודי בן חיים - מנהל הסיכונים, רחל זוזוט וקנין - מבקרת פנימית ראשית, נושאי משרה נוספים בחברה וכן רוי"ח יאיר קופל מטעם משרד קוסט פורר גבאי את קסירר, רואי החשבון החיצוניים של החברה.

עיקרי התוצאות הכספיות של החברה לרבעון השני של שנת 2017, לרבות דוח הדירקטוריון נמסרו לחברי ועדת המאזן מספר ימים לפני מועד הדיון אודותם. במסגרת ישיבת ועדת המאזן, הוועדה בחנה, באמצעות הצגה מפורטת של נושאי המשרה בחברה, את הסוגיות המהותיות בדיווח הכספי, כאשר בפני הנוכחים נסקר המידע הנלווה לנתונים הנכללים בדוחות הכספיים, לרבות מידע הנוגע למצב הכספי והתפעולי של החברה. בתום ישיבת ועדת המאזן, ולאחר היוועצות עם רואי החשבון המבקרים של החברה, חברי הוועדה הגיעו למסקנה כי החברה יישמה מדיניות חשבונאית נאותה והשתמשה באומדנים והערכות נאותים.

בהתאם, גיבשה הוועדה המלצה לדירקטוריון החברה לאשר את הדוחות הכספיים של החברה. הדוחות הכספיים של החברה נדונו ואושרו בישיבת הדירקטוריון של החברה מיום 29 באוגוסט 2017, בה נכחו חברי דירקטוריון החברה ה"ה אלי אלעזרא, יצחק קאול, שמעון כהן, יצחק עמר, רות רלבג ומיכאל בר חיים. במסגרת ישיבת הדירקטוריון הובאו בפני חברי הדירקטוריון המלצות ועדת המאזן, וכן בוצעה על-ידי מנכ"ל החברה וסמנכ"ל הכספים של החברה סקירה וניתוח מפורט של עיקרי הדוחות הכספיים, לרבות תוצאות הפעילות, תזרים המזומנים והמצב הכספי של החברה וכן, בין היתר, הסוגיות המהותיות בדיווח הכספי.

6.2. אפקטיביות הבקורות הפנימיות והנהלים על הדיווח הכספי והגילוי

6.2.1. בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

לאור פרסום חוזרי הממונה, בהתאם להוראות סעיף 302 ו-404 של ה-SOX Act, החברה פועלת ליישום שוטף של ההוראות ובכללן, בחינה של תהליכי עבודה והבקורות הפנימיות המבוצעות. החברה אימצה את מודל הבקרה הפנימי (COSO) ופועלת במסגרתו. הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח את המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

6.2.2. בקרה פנימית על הדיווח הכספי והגילוי

במהלך התקופה המסתיימת ביום 30 ביוני 2017, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

6.3. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

בחודש יוני 2017 פורסם חוזר "הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" ("החוזר"). החוזר נועד לכוון משטר כושר פירעון חדש לחברות הביטוח בישראל והוראותיו מתבססות על דירקטיבה שאומצה על-ידי האיחוד האירופי ונקבעו בו הוראות לחישוב ההון העצמי הקיים וההון הנדרש לכושר פירעון על בסיס כלכלי. תחילתן של הוראות החוזר הינן מיום 30 ביוני 2017. למועד זה, נדרשת חברת ביטוח לעמוד ב-60% מההון הנדרש על-פי הוראות החוזר. ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2024 יעלה בכל שנה ב-5% עד למלוא ההון הנדרש (SCR).

בחודש יולי 2017 פורסם חוזר "דיווח לממונה אודות תוצאות חישוב יחס כושר פירעון כלכלי" ("חוזר הדיווח") הקובע כי על חברות ביטוח לבצע חישוב של יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 31 בדצמבר 2016 בהתאם להוראות חוזר הדיווח ולהגיש את תוצאותיו לממונה בסמוך למועד פרסום הדוח הכספי לרבעון השני של שנת 2017.

להלן נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון (MCR) על פי החישוב כאמור:

א. יחס כושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2016 (בלתי מבוקר ובלתי סקור) (אלפי ש"ח)		
818,241		ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה:
792,141		הון עצמי לענין הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
26,100		הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
103%		עודף (גירעון) ליום הדוח
		יחס כושר פירעון ליום הדוח (באחוזים)
		עמידה באבני דרך בתקופת הפריסה:
790,355		הון עצמי לענין הון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה
460,325		הון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה
330,030		עודף בתקופת הפריסה

ב. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2016 (אלפי ש"ח)		
207,146		סף הון (MCR)
601,623		הון עצמי לענין סף הון (MCR)

מובהר, כי הנתונים לעיל לא בוקרו ולא נסקרו על-ידי רואי החשבון המבקרים במסגרת סקירת הדוח הכספי. יודגש כי במסגרת הוראות חוזר הדיווח נקבע בין היתר כי לצורך היערכות לדיווחים מבוקרים יוגש לממונה עד ליום 31 בדצמבר 2017 דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים שמטרתו כוללת בחינת תהליכים ובקורות, שנועדו להבטיח איכות ושלמות הנתונים ששימשו בחישוב יחס כושר פירעון, היקף ואיכות התיעוד תוך התייחסות לפערים לצורך עמידה בביקורת מלאה.

חישובי ההון הכלכלי הקיים וההון הנדרש ("חישוב ההון") מבוססים על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות.

החישובים הנדרשים ליחס כושר פירעון בהתאם לחוזר הדיווח הינם מורכבים ביותר בהיבטים רבים. הכלים הקיימים כיום, ובכלל זה המודלים האקטואריים לחישוב הערך הגלום, אינם ערוכים במלואם לחישוב ברמת הפירוט והדיוק הנדרשת להבטחת נאותות הדיווח והבקרה על יחס כושר פירעון. החברה ממשיכה להשקיע משאבים במיכון התהליכים התומכים, על מנת לצמצם את החשיפה והפערים בנושא. לפיכך, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות מחישוב ההון, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מההנחות ששימשו לחישוב ההון.

כמו כן למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

מגבלות הממונה הקיימות לעניין חלוקת דיבידנדים על בסיס משטר כושר פירעון כלכלי מחושבות על-פי מלוא ה-SCR. כמו-כן, המגבלות אינן לוקחות בחשבון את ההקלה בדרישות ההון בגין תת-רכיב סיכון מניות שעל בסיסן תגדל דרישת ההון בגין סיכון זה באופן הדרגתי במשך שבע שנים.

לפרטים נוספים בדבר משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II ודיבידנד ראה באורים ג' ו-ד4, בהתאמה, לדוח הכספי.

6.4. שינויים בהרכב הדירקטוריון ובמצבת נושאי משרה בכירה בתקופת הדוח ועד לפרסום הדוח

- ביום 23 במאי 2017, אישרה אסיפת בעלי מניות של החברה את מינויו של מר שמעון כהן כדירקטור חיצוני בחברה בתוקף החל מיום 28 במאי 2017 חלף פרופ' שמעון שטרית אשר סיים את כהונתו כדירקטור חיצוני ביום 27 במאי 2017. לפרטים ראה דיווחים מידיים מיום 24 במאי 2017 (2017-01-052680) ו-25 במאי 2017 (2017-01-053757 ; 2017-01-073751). ביום 11 במאי 2017 התקבלה הודעת 'אי התנגדות' מאת הממונה.
- ביום 16 בפברואר 2017, אישרה אסיפת בעלי מניות של החברה את מינויו של מר יצחק עמר כדירקטור חיצוני בחברה בתוקף החבר מיום 18 בפברואר 2017, חלף מר יעקב דיין אשר סיים את כהונתו כדירקטור חיצוני ביום 17 בפברואר 2017. לפרטים נוספים ראה דיווחים מידיים שפרסמה החברה ביום 16 בפברואר 2017 (2017-01-016908, 2017-01-016911, ו--01-2017-016917). ביום 14 בפברואר 2017 התקבלה הודעת 'אי התנגדות' מאת הממונה.

6.5. אירועים מהותיים לאחר תאריך המאזן

- לא היו אירועים מהותיים לאחר תאריך המאזן.

בתקופת הדוח התקיימו 4 ישיבות דירקטוריון (מתוכן ישיבה אחת טלפונית).

הדירקטוריון מודה להנהלת החברה, לעובדי החברה ולסוכניה על תרומתם להישגי החברה.

שמעון מירון
מנכ"ל

אלי אלעזרא
יו"ר הדירקטוריון

חולון, 29 באוגוסט 2017

הצהרה (certification)

אני, שמעון מירון, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2017 ("הדוח").

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.

4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח; וכך-

(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;

(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;

(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-

(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכך -

5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

שמעון מירון, מנהל כללי

תאריך : 29.08.2017

הצהרה (certification)

אני, דוד סלמה, מצהיר כי :

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הכשרה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2017 (להלן: "הדוח").

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.

4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי² ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח; וכן-

א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;

ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;

ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-

ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן -

5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם

² כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

ולדווח על מידע כספי ; וכן-

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

דוד סלמה, סמנכ"ל כספים

תאריך : 29.08.2017

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 ביוני, 2017

בלתי מבוקרים

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 ביוני, 2017

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

2	דוח סקירה של רואה החשבון המבקר
3-4	דוחות ביניים מאוחדים על המצב הכספי
5	דוחות ביניים מאוחדים על רווח או הפסד ורווח כולל אחר
6-7	דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון
8-10	דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים
11-56	באורים לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים
57-61	נספח פירוט השקעות פיננסיות אחרות

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של הכשרה חברה לביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הכשרה חברה לביטוח בע"מ וחברת הבת שלה (להלן: "החברה"), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 30 ביוני, 2017 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח או הפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופות ביניים אלה לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 עד כמה שתקנות אלה חלות על חברות ביטוח. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בנוסף לאמור בפסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר הוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 עד כמה שתקנות אלה חלות על חברות ביטוח.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 6 לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

נכסים

ליום	ליום		
31 בדצמבר	30 ביוני		
2016	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
63,209	49,694	69,487	נכסים בלתי מוחשיים
309,214	310,347	349,747	הוצאות רכישה נדחות
(* 107,558)	(*88,988)	106,186	רכוש קבוע
132,714	132,611	134,604	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
508,833	491,747	527,984	נדל"ן להשקעה - אחר
1,106,209	1,139,828	1,169,562	נכסי ביטוח משנה (**)
85,796	55,232	68,135	נכסי מסים שוטפים
(* 44,752)	(*97,997)	48,944	חייבים ויתרות חובה
265,107	324,902	329,491	פרמיה לגביה
5,571,894	4,802,836	7,224,482	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה (באור 5 א)
			השקעות פיננסיות אחרות (באור 5 ב):
1,087,160	1,142,270	1,094,368	נכסי חוב סחירים
1,164,092	1,096,124	1,102,907	נכסי חוב שאינם סחירים
83,399	74,208	80,531	מניות
25,535	19,746	19,713	אחרות
2,360,186	2,332,348	2,297,519	סה"כ השקעות פיננסיות אחרות
336,887	184,307	416,994	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
103,939	105,172	190,060	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
10,996,298	10,116,009	12,933,195	סך הכל הנכסים
6,126,337	5,203,773	7,867,608	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

(* סווג מחדש, ראה באור 2 ה' .

(** לעניין עסקאות עם מבטחי משנה, ראה ביאורים 15 ו-20 לדוחות הכספיים השנתיים ובאור 7 ג' ו-7 ח' להלן.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

הון והתחייבויות

ליום	ליום		
31 בדצמבר	30 ביוני		
2016	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
			<u>הון</u>
200,201	200,201	200,201	הון מניות
47,885	47,885	47,885	פרמיה על מניות
17,135	13,715	18,119	קרנות הון
101,967	90,874	85,661	יתרת עודפים
<u>367,188</u>	<u>352,675</u>	<u>351,866</u>	סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה
			<u>התחייבויות</u>
3,245,487	3,245,449	3,458,732	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
6,081,178	5,182,993	7,720,927	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
252,305	252,128	253,367	התחייבויות פיננסיות
(*47,302)	(*48,369)	45,846	התחייבויות בגין מיסים נדחים
20,490	20,613	20,723	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
770,882	874,347	752,653	חברות ביטוח – פקדונות וחשבונות אחרים (**)
<u>211,466</u>	<u>139,435</u>	<u>(**329,081)</u>	זכאים ויתרות זכות
<u>10,629,110</u>	<u>9,763,334</u>	<u>12,581,329</u>	סך כל ההתחייבויות
<u>10,996,298</u>	<u>10,116,009</u>	<u>12,933,195</u>	סך כל ההון וההתחייבויות

(* סווג מחדש, ראה באור 2 ה' להלן.)

(** לעניין עסקאות עם מבטחי משנה, ראה ביאורים 15 ו-20 לדוחות הכספיים השנתיים ובאור 7 ג' ו-ח' להלן.)

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

29 באוגוסט, 2017
תאריך אישור הדוחות הכספיים

אלי אלעזרא
יו"ר הדירקטוריון

שמעון מירון
מנכ"ל

דוד סלמה
סמנכ"ל כספים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ל-6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2016	2017	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח [למעט נתוני רווח (הפסד) למניה]					
1,818,150	470,755	463,220	899,754	896,304	פרמיות שהורווחו ברוטו
1,045,665	786,511	113,784	841,398	214,469	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה (**)
772,485	(315,756)	349,436	58,356	681,835	פרמיות שהורווחו בשייר
322,278	71,506	117,865	45,863	219,245	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
47,960	10,292	15,147	20,184	31,426	הכנסות מדמי ניהול
95,219	29,351	26,837	48,636	50,809	הכנסות מעמלות (**)
1,237,942	(204,607)	509,285	173,039	983,315	סך הכל הכנסות
1,800,599	459,097	496,839	826,221	965,084	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
970,181	774,617	98,794	830,957	194,735	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (**)
830,418	(315,520)	398,045	(4,736)	770,349	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
329,053	84,614	91,873	150,650	164,323	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
40,253	14,947	14,874	25,304	29,689	הוצאות הנהלה וכלליות
30,491	9,172	8,770	12,476	17,081	הוצאות מימון
1,230,215	(206,787)	513,562	183,694	981,442	סך הכל הוצאות
7,727	2,180	(4,277)	(10,655)	1,873	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
2,504	875	1,732	7,829	(266)	הטבת מס (מסים על ההכנסה)
10,231	3,055	(2,545)	(2,826)	1,607	רווח (הפסד) נקי לתקופה
					רווח (הפסד) כולל אחר:
					סכומים שישווגו או המסווגים מחדש לרווח או הפסד
					בהתקיים תנאים ספציפיים
3,097	1,995	(410)	10,327	(902)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקפו לקרנות הון
(7,494)	(3,853)	(1,062)	(6,180)	(1,163)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
-	-	3,692	-	3,692	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
1,769	667	(759)	(1,357)	(556)	השפעת מס
(2,628)	(1,191)	1,461	2,790	1,071	סה"כ רכיבים שישווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד סכומים שלא ישווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד:
(*11,770)	-	-	-	-	הערכה מחדש בגין שיערוך בנייני משרד
(3,137)	-	-	-	-	רווח אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
(*1,572)	-	-	187	-	השפעת מס
7,061	-	-	187	-	סה"כ רכיבים שלא ישווגו מחדש לרווח או הפסד
4,433	(1,191)	1,461	2,977	1,071	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
14,664	1,864	(1,084)	151	2,678	סה"כ רווח (הפסד) כולל
					רווח נקי (הפסד) למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח):
0.056	0.016	(0.014)	(0.015)	0.009	רווח (הפסד) בסיסי ומדולל

(* סווג מחדש, ראה באור 2 ה').
 (** לעניין עסקאות עם מבטחי משנה, ראה ביאורים 15 ו-20 לדוחות הכספיים השנתיים וביאורים 7 ג' ו-ח' להלן.
 הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

סה"כ	יתרת עודפים	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הערכה מחדש	פרמיה על מניות	הון מניות	
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
367,188	101,967	2,258	14,877	47,885	200,201	<u>יתרה ליום 1 בינואר, 2017 (מבוקר)</u>
1,607	1,607	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
1,071	-	1,071	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו
2,678	1,607	1,071	-	-	-	סה"כ רווח כולל
-	87	-	(87)	-	-	העברה מקרן הערכה מחדש בגין שערוך רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
(18,000)	(18,000)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם (ראה באור 7 ב')
<u>351,866</u>	<u>85,661</u>	<u>3,329</u>	<u>14,790</u>	<u>47,885</u>	<u>200,201</u>	<u>יתרה ליום 30 ביוני, 2017</u>

סה"כ	יתרת עודפים	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הערכה מחדש	פרמיה על מניות	הון מניות	
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
373,524	114,663	4,886	5,889	47,885	200,201	<u>יתרה ליום 1 בינואר, 2016 (מבוקר)</u>
(2,826)	(2,826)	-	-	-	-	הפסד לתקופה
2,977	-	2,790	187	-	-	רווח כולל אחר, נטו
151	(2,826)	2,790	187	-	-	סה"כ רווח (הפסד) כולל
-	37	-	(37)	-	-	העברה מקרן הערכה מחדש בגין שערוך רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
(21,000)	(21,000)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם
<u>352,675</u>	<u>90,874</u>	<u>7,676</u>	<u>6,039</u>	<u>47,885</u>	<u>200,201</u>	<u>יתרה ליום 30 ביוני, 2016</u>

סה"כ	יתרת עודפים	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הערכה מחדש	פרמיה על מניות	הון מניות	
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
370,950	106,163	1,868	14,833	47,885	200,201	<u>יתרה ליום 1 באפריל, 2017</u>
(2,545)	(2,545)	-	-	-	-	הפסד לתקופה
1,461	-	1,461	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו
(1,084)	(2,545)	1,461	-	-	-	סה"כ רווח (הפסד) כולל
-	43	-	(43)	-	-	העברה מקרן הערכה מחדש בגין שערוך רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
(18,000)	(18,000)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם (ראה באור 7 ב')
<u>351,866</u>	<u>85,661</u>	<u>3,329</u>	<u>14,790</u>	<u>47,885</u>	<u>200,201</u>	<u>יתרה ליום 30 ביוני, 2017</u>

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

סה"כ	יתרת עודפים	קרן הון בגין נכסים פיננסים זמינים למכירה	קרן הערכה מחדש	פרמיה על מניות	הון מניות	
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
371,811	108,801	8,867	6,057	47,885	200,201	<u>יתרה ליום 1 באפריל, 2016</u>
3,055	3,055	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
(1,191)	-	(1,191)	-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו
1,864	3,055	(1,191)	-	-	-	סה"כ רווח (הפסד) כולל
-	18	-	(18)	-	-	העברה מקרן הערכה מחדש בגין שיערוך רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
(21,000)	(21,000)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם
352,675	90,874	7,676	6,039	47,885	200,201	<u>יתרה ליום 30 ביוני, 2016</u>
מבוקר						
אלפי ש"ח						
373,524	114,663	4,886	5,889	47,885	200,201	<u>יתרה ליום 1 בינואר, 2016</u>
10,231	10,231	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
4,433	(2,001)	(2,628)	9,062	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
14,664	8,230	(2,628)	9,062	-	-	סה"כ רווח (הפסד) כולל
-	74	-	(74)	-	-	העברה מקרן הערכה מחדש בגין שיערוך רכוש קבוע בגובה פחת, נטו ממס
(21,000)	(21,000)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם
367,188	101,967	2,258	14,887	47,885	200,201	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016</u>

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ל-6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		נספח	
	2016	2017	2016	2017		
מבוקר	בלתי מבוקר					
	אלפי ש"ח					
113,773	(24,636)	90,958	(57,980)	199,089	א'	<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
(3,320)*	(1,804)*	(313)	(2,966)*	(528)		<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
(31,433)	(4,730)	(8,671)	(11,381)	(14,333)		רכישת רכוש קבוע
(34,753)	(6,534)	(8,984)	(14,347)	(14,861)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(21,000)	(21,000)	(18,000)	(21,000)	(18,000)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
(21,000)	(21,000)	(18,000)	(21,000)	(18,000)		<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
58,020	(52,170)	63,974	(93,327)	166,228		דיבידנד ששולם
382,806	341,649	543,080	382,806	440,826	ב'	מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
440,826	289,479	607,054	289,479	607,054	ג'	<u>עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים</u>
						<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת</u>
						<u>התקופה</u>
						<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה</u>

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

(* סווג מחדש, ראה באור 2 ה' להלן).

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ל-6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
2016	2016	2017	2016	2017
מבוקר	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
10,231	3,055	(2,545)	(2,826)	1,607
(173,888)	(26,278)	(82,728)	18,870	(164,347)
11,786	7,601	(21,098)	13,860	(28,972)
(69,953)	3,860	14,977	8,573	9,675
(4,672)	3,556	(185)	4,519	2,868
(2,107)	(983)	(1,761)	370	2,342
13,599	4,096	4,753	6,335	7,933
20,000	-	-	-	-
509	-	-	-	-
(35,980)	(10,746)	-	(10,746)	-
4,080	967	949	2,047	1,900
12,273	2,935	4,157	5,736	8,055
187,730	23,830	90,498	187,692	213,245
1,127,326	171,697	692,531	229,141	1,639,749
(706,999)	(740,957)	(12,119)	(740,618)	(63,353)
(37,163)	(1,281)	(2,944)	(38,296)	(40,533)
(2,504)	(875)	(1,732)	(7,829)	266
(848,787)	(195,704)	(728,594)	(211,594)	(1,590,651)
(133,223)	(150)	(428)	(132,611)	(1,890)
(163,038)	(7,999)	(6,301)	(142,884)	(19,151)
177,309	19,424	(84,160)	174,146	32,847
(28,230)	38,149	24,337	(88,025)	(64,384)
(*) (473)	(*) 150	13,440	(*) (54,994)	(4,192)
609,064	650,930	104,742	641,898	99,396
(1,873)	126	(308)	1,387	233
(45,214)	(57,652)	8,026	(133,023)	41,036
(13,955)	(4,859)	(4,892)	(6,857)	(6,881)
206,776	45,822	38,727	102,306	116,228
(66,650)	(19,541)	(216)	(31,243)	(10,992)
539	539	28,639	539	28,639
22,046	8,000	23,219	13,124	29,452
148,756	29,961	85,477	77,869	156,446
113,773	(24,636)	90,958	(57,980)	199,089

נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח (הפסד) לתקופה	
התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:	
התאמות לסעיפי רווח והפסד:	
הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	
הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:	
נכסי חוב סחירים	
נכסי חוב שאינם סחירים ופקדונות	
מניות	
השקעות אחרות	
הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות	
תמורה מממוש נדל"ן להשקעה	
שינוי בשווי הוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח תלויי תשואה	
שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר	
פחת והפחתות:	
רכוש קבוע	
נכסים בלתי מוחשיים	
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	
שינוי בנכסי ביטוח משנה	
שינוי בהוצאות רכישה נדחות	
מסים על הכנסה	
שינויים בסעיפים מאזניים אחרים :	
השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:	
רכישות, נטו של השקעות פיננסיות	
רכישת נדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח תלוי תשואה	
השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:	
רכישת נדל"ן להשקעה	
מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות	
פרמיות לגבייה	
חייבים ויתרות חובה	
זכאים ויתרות זכות	
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו	
סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת	
מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך השנה עבור:	
ריבית ששולמה	
ריבית שהתקבלה	
מסים ששולמו	
מסים שהתקבלו	
דיבידנד שהתקבל	
סך הכל תזרימי מזומנים (ששימשו) שנבעו מפעילות שוטפת	

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים. (* סווג מחדש, ראה באור 2 ה' להלן.)

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני			
2016	2016	2017	2016	2017
מבוקר	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
252,879	227,755	430,102	252,879	336,887
129,927	113,894	112,978	129,927	103,939
<u>382,806</u>	<u>341,649</u>	<u>543,080</u>	<u>382,806</u>	<u>440,826</u>
336,887	184,307	416,994	184,307	416,994
103,939	105,172	190,060	105,172	190,060
<u>440,826</u>	<u>289,479</u>	<u>607,054</u>	<u>289,479</u>	<u>607,054</u>

נספח ב' - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה

מזומנים ושווי מזומנים אחרים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

נספח ג' - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה

מזומנים ושווי מזומנים אחרים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

ביאור 1: - כללי

1. דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 ביוני, 2017 ולתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן - דוחות כספיים ביניים מאוחדים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של החברה ליום 31 בדצמבר, 2016 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים).
 2. החברה המאוחדת היחידה של החברה הינה איגוד מקרקעין בשם פנינת אפרידר (להלן - "פנינת אפרידר") המוחזקת בבעלות מלאה. בדוחות הביניים ליום 30 ביוני, 2017 לא צורף מידע כספי נפרד כנדרש לפי תקנה 38ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 לאור ההשפעה הזניחה שיש לדוחות הכספיים של פנינת אפרידר על הדוחות הכספיים המאוחדים.
- הפרמטרים ששימשו את החברה בכדי לקבוע את ההשפעה האמורה הם: נכסים, הכנסות ותזרים מזומנים מפעילות שוטפת של עד 5% מסך הנכסים, ההכנסות ותזרים מזומנים מפעילות שוטפת שבדוחות הכספיים המאוחדים, בהתאמה.

ביאור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ערוכים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים", ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. כמו כן, נערכו דוחות אלה בהתאם להוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על חברות ביטוח.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של הנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים.

המדיניות החשבונאית והאומדנים אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים עקביים לאלו שיושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים.

בדבר עדכון אומדנים אקטואריים, ראה באור 7 ז' להלן.

ג. עונתיות

1. ביטוח חיים

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפרשות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי רכבים של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעלייה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

ביאור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן		
	מדד ידוע	מדד בגין	
%	%	%	
(9.1)	0.7	-	לשישה חודשים שהסתיימו ביום:
(1.4)	(0.4)	-	30 ביוני, 2017
			30 ביוני, 2016
(3.7)	0.9	(0.1)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום:
2.1	0.5	1.0	30 ביוני, 2017
			30 ביוני, 2016
(1.5)	(0.3)	(0.2)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016

ה. סיווג מחדש

בתקופת הדיווח בוצע סיווג לא מהותי של יתרות מס ערך מוסף בין יתרת רכוש קבוע, חייבים ועתודה למס. לסיווג שנערך לא הייתה השפעה על ההון ו/או הרווח והפסד ו/או על הרווח הכולל של החברה.

ו. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח

בחודש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (להלן - התקן החדש). התקן החדש קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא. התקן החדש צפוי לגרום לשינויים משמעותיים בדיווח הכספי של חברות ביטוח.

בהתאם לתקן החדש יש למדוד את ההתחייבות הביטוחית כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוזי הביטוח תוך התחשבות באי הוודאות הגלומה בתחזיות אלו (מרווח הסיכון). כמו כן, הרווח הגלום הצפוי בחוזי הביטוח הנגזר מהחישובים כאמור יוכר על פני תקופת הכיסוי, וההשפעה של שינויים בהנחות (למעט ריבית) תיפרס גם היא על פני תקופת הכיסוי. הפסד יוכר באופן מיידי אם קבוצת חוזי ביטוח אינה צפויה להיות רווחית, או הופכת למפסידה.

לגבי חוזי ביטוח מסוימים (בדרך כלל חוזי ביטוח כללי עם כיסוי ביטוחי של עד שנה) ניתן ליישם מודל מדידה פשוט יותר שאינו שונה בהרבה מהמדידה המקובלת כיום.

התקן החדש ייושם החל מיום 1 בינואר 2021. אימוץ מוקדם אפשרי, כל עוד IFRS 9 מכשירים פיננסיים וכן IFRS 15 הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות, מיושמים במקביל.

התקן החדש ייושם למפרע. אם יישום למפרע אינו מעשי ניתן לבחור באחת משתי הגישות הבאות:

1. גישת יישום למפרע חלקי.

2. גישת השווי ההוגן.

החברה טרם החלה לבחון את ההשלכות של אימוץ התקן על הדוחות הכספיים.

פרשנות מספר 23 של דיווח כספי בינלאומי בדבר עמדות מס לא וודאיות (IFRIC 23)

ביום 7 ביוני 2017 פרסמה הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי את IFRIC 23 בדבר עמדות מס לא וודאיות. הפרשנות מבהירה כיצד ליישם את דרישות ההכרה והמדידה של IAS 12 כאשר קיימת אי וודאות לגבי עמדות מס. בהתאם לפרשנות, במסגרת קביעת הכנסה חייבת (הפסד) לצורך מס, בסיסי מס, הפסדים מועברים לצורך מס, זיכויי מס שלא נוצלו ושיעורי המס במקרה של אי וודאות, על הישות להעריך האם צפוי (probable) שרשות המס תקבל את עמדת המס שנקטה על ידה. ככל שצפוי שרשות המס תקבל את עמדת המס שנקטה הישות, הישות תכיר בהשלכות המס על הדוחות הכספיים בהתאם לאותה עמדת מס.

ביאור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

1. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

פרשנות מספר 23 של דיווח כספי בינלאומי בדבר עמדות מס לא וודאיות (IFRIC 23) (המשך)

ככל שלא צפוי שרשות המס תקבל את עמדת החברה יש לשקף את ההשלכות האפשריות בשיטת הסכום הסביר ביותר או לפי תוחלת הסכום הצפוי. הפרשנות מבהירה כי כאשר בוחנים האם צפוי או לא צפוי שרשות המס תקבל את עמדת המס שננקטה על ידי הישות, יש להניח שרשות המס תבחן את הסכומים שיש לה זכות לכך וכן שהיא מודעת לכל המידע הרלוונטי בבחינה זו. כמו כן, בהתאם לפרשנות יש לבצע הערכה מחדש לגבי סבירות קבלת עמדת המס כאשר מתרחשים שינויים בנסיבות או כתוצאה מקבלת מידע חדש אשר עשויים לשנות את הערכה האמורה. בנוסף, הפרשנות מחדדת את הצורך במתן גילויים בדבר שיקול הדעת של הישות והנחות שהונחו לגבי עמדות מס לא וודאיות.

הפרשנות תיושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2019, עם אפשרות ליישום מוקדם. החברה טרם החלה לבחון את ההשלכות של אימוץ התקן על הדוחות הכספיים.

ביאור 3: מגזרי פעילות

א. כללי

מגזרי הפעילות נקבעו בהתבסס על המידע הנבחן על ידי מקבל החלטות התפעוליות הראשי (CODM) לצורכי קבלת החלטות לגבי הקצאת משאבים והערכת ביצועים. בהתאם לזאת, למטרות ניהול, הקבוצה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. מגזר ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך

מגזר ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך כולל את ענפי ביטוח חיים והוא מתמקד בעיקר בחיסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד.

2. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים, וענפי חבויות אחרים.

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים.

3. פעילות שאינה מיוחסת למגזרי פעילות

פעילות זו כוללת חלק ממטה הקבוצה שאינו מיוחס למגזרי הפעילות והחזקת נכסים והתחייבויות כנגד הון החברה בהתאם לתקנות ההון.

ביאור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות

ל-6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2017

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
896,304	-	539,287	357,017
214,469	-	148,550	65,919
681,835	-	390,737	291,098
219,245	9,917	24,250	185,078
31,426	-	-	31,426
50,809	-	24,313	26,496
983,315	9,917	439,300	534,098
965,084	-	475,659	489,425
194,735	-	158,915	35,820
770,349	-	316,744	453,605
164,323	-	98,747	65,576
29,689	2,522	11,971	15,196
17,081	7,933	8,853	295
981,442	10,455	436,315	534,672
1,873	(538)	2,985	(574)
1,627	79	740	808
3,500	(459)	3,725	234
ליום 30 ביוני, 2017			
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
7,720,927	-	-	7,720,927
3,458,732	-	2,398,674	1,060,058

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה (*)
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות (*)
סך הכל הכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (*)
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות מימון
סך הכל הוצאות
 רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(*) לעניין עסקאות עם מבטחי משנה, ראה באורים 7 ג' ו-7 ח' להלן.

ביאור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

ל-6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2016				
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
899,754	-	551,064	348,690	פרמיות שהורווחו ברוטו
841,398	-	(*794,376)	47,022	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
58,356	-	(243,312)	301,668	פרמיות שהורווחו בשייר
45,863	6,881	41,060	(2,078)	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
20,184	-	-	20,184	הכנסות מדמי ניהול
48,636	-	25,404	23,232	הכנסות מעמלות
173,039	6,881	(176,848)	343,006	סך הכל הכנסות
826,221	-	518,995	307,226	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
830,957	-	(*803,390)	27,567	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
(4,736)	-	(284,395)	279,659	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
150,650	-	96,776	53,874	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
25,304	1,528	11,422	12,354	הוצאות הנהלה וכלליות
12,476	6,526	6,895	(945)	הוצאות מימון
183,694	8,054	(169,302)	344,942	סך הכל הוצאות
(10,655)	(1,173)	(7,546)	(1,936)	הפסד לפני מסים על ההכנסה
4,147	232	3,279	636	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(6,508)	(941)	(4,267)	(1,300)	סה"כ הפסד כולל לפני מסים על ההכנסה
ליום 30 ביוני, 2016				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
5,182,993	-	-	5,182,993	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
3,245,449	-	2,299,874	945,575	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* לעניין עסקאות עם מבטחי משנה, ראה ביאורים 15 ו-20 לדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2017			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
463,220	-	270,057	193,163
113,784	-	74,071	39,713
349,436	-	195,986	153,450
117,865	5,836	14,820	97,209
15,147	-	-	15,147
26,837	-	12,800	14,037
509,285	5,836	223,606	279,843
סך הכל הכנסות			
496,839	-	234,001	262,838
98,794	-	77,812	20,982
398,045	-	156,189	241,856
91,873	-	60,183	31,690
14,874	1,931	5,085	7,858
8,770	4,753	4,407	(390)
513,562	6,684	225,864	281,014
(4,277)	(848)	(2,258)	(1,171)
2,220	216	1,727	277
(2,057)	(632)	(531)	(894)
סך הכל הוצאות			
הפסד לפני מסים על ההכנסה			
רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה			
סה"כ הפסד כולל לפני מסים על ההכנסה			
ליום 30 ביוני, 2017			
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
7,720,927	-	-	7,720,927
3,458,732	-	2,398,674	1,060,058

(* לעניין עסקאות עם מבטחי משנה, ראה באורים 7 ג' ו-7 ח' להלן.)

ביאור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2016			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
470,755	-	278,213	192,542
786,511	-	(*760,894)	25,617
(315,756)	-	(482,681)	166,925
71,506	5,302	25,807	40,397
10,292	-	-	10,292
29,351	-	19,239	10,112
(204,607)	5,302	(437,635)	227,726
459,097	-	246,270	212,827
774,617	-	(*758,468)	16,149
(315,520)	-	(512,198)	196,678
84,614	-	58,356	26,258
14,947	1,015	7,284	6,648
9,172	4,269	5,155	(252)
(206,787)	5,284	(441,403)	229,332
2,180	18	3,768	(1,606)
(1,858)	(471)	(1,292)	(95)
322	(453)	2,476	(1,701)
ליום 30 ביוני, 2016			
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
5,182,993	-	-	5,182,993
3,245,449	-	2,299,874	945,575

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
סך הכל הכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות מימון
סך הכל הוצאות
 רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סה"כ רווח (הפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

(* לעניין עסקאות עם מבטחי משנה, ראה ביאורים 15 ו-20 לדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מבוקר			
אלפי ש"ח			
1,818,150	-	1,097,507	720,643
1,045,665	-	(**937,258)	108,407
772,485	-	160,249	612,236
322,278	18,116	94,360	209,802
47,960	-	-	47,960
95,219	-	43,613	51,606
1,237,942	18,116	298,222	921,604
סך הכל הכנסות			
1,800,599	-	963,372	837,227
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו			
970,181	-	(**916,388)	53,793
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח			
830,418	-	46,984	783,434
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר			
329,053	-	212,995	116,058
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות			
40,253	3,477	17,623	19,153
30,491	13,599	17,059	(167)
הוצאות הנהלה וכלליות			
1,230,215	17,076	294,661	918,478
הוצאות מימון			
7,727	1,040	3,561	3,126
סך הכל הוצאות			
4,236	(*11,409)	(6,477)	(696)
רווח לפני מסים על ההכנסה			
11,963	12,449	(2,916)	2,430
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה			
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על ההכנסה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016			
מבוקר			
אלפי ש"ח			
6,081,178	-	-	6,081,178
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה			
3,245,487	-	2,273,523	971,964
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה			

(* סיווג מחדש, ראה ביאור 2 ה' לעיל.)

(**) לעניין עסקאות עם מבטחי משנה, ראה באורים 15 ו-20 לדוחות הכספיים השנתיים ובאור 7 ח' להלן.

ביאור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

ל-6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2017					
סה"כ	ענפי רכוש (ואחרים **)	ענפי חבויות (אחרים *)	רכב רכוש	רכב חובה	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
617,768	133,316	78,276	203,893	202,283	פרמיות ברוטו
207,996	69,664	7,326	1,697	(***129,309)	פרמיות ביטוח משנה
409,772	63,652	70,950	202,196	72,974	פרמיות בשייר
19,035	7,679	15,604	18,622	(22,870)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
390,737	55,973	55,346	183,574	95,844	פרמיות שהורווחו בשייר
24,250	1,443	6,030	3,906	12,871	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
24,313	12,682	810	114	10,707	הכנסות מעמלות
439,300	70,098	62,186	187,594	119,422	סך כל ההכנסות
475,659	51,995	59,043	139,209	225,412	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
158,915	27,797	19,976	43	(***111,099)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
316,744	24,198	39,067	139,166	114,313	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
98,747	27,162	14,097	39,953	17,535	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
11,971	1,855	994	2,745	6,377	הוצאות הנהלה וכלליות
8,853	197	-	-	8,656	הוצאות מימון
436,315	53,412	54,158	181,864	146,881	סך כל ההוצאות
2,985	16,686	8,028	5,730	(27,459)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
740	36	177	144	383	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
3,725	16,722	8,205	5,874	(27,076)	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על הכנסה
2,398,674	136,804	388,804	284,938	1,588,128	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 30 ביוני, 2017 (בלתי מבוקר)
1,260,550	65,246	338,885	282,797	573,622	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 30 ביוני, 2017 (בלתי מבוקר)

(*) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 46.5% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 55.5% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(***) לעניין עסקאות עם מבטחי משנה, ראה באור 7 ח' להלן.

ביאור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2016					
סה"כ	ענפי רכוש (ואחרים **)	ענפי חבויות (אחרים *)	רכב רכוש	רכב חובה	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
636,716	122,891	68,984	216,214	228,627	פרמיות ברוטו
868,472	61,097	5,107	986	(***801,282)	פרמיות ביטוח משנה
(231,756)	61,794	63,877	215,228	(572,655)	פרמיות בשייר
11,556	8,123	12,153	23,167	(31,887)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
(243,312)	53,671	51,724	192,061	(540,768)	פרמיות שהורווחו בשייר
41,060	1,953	6,683	6,547	25,877	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
25,404	11,929	784	83	12,608	הכנסות מעמלות
(176,848)	67,553	59,191	198,691	(502,283)	סך כל ההכנסות
518,995	54,001	70,686	163,834	230,474	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
803,390	29,251	12,140	1,073	(***760,926)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
(284,395)	24,750	58,546	162,761	(530,452)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
96,776	26,399	12,717	40,642	17,018	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
11,422	1,911	984	3,263	5,264	הוצאות הנהלה וכלליות
6,895	211	-	-	6,684	הוצאות מימון
(169,302)	53,271	72,247	206,666	(501,486)	סך כל ההוצאות
(7,546)	14,282	(13,056)	(7,975)	(797)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
3,279	116	431	421	2,311	הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
(4,267)	14,398	(12,625)	(7,554)	1,514	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על הכנסה
2,299,874	130,050	334,817	288,960	1,546,047	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 30 ביוני, 2016 (בלתי מבוקר)
1,190,876	64,503	296,756	287,996	541,621	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 30 ביוני, 2016 (בלתי מבוקר)

(* ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 41.2% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(** ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 59.5% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(*** לעניין עסקאות עם מבטחי משנה, ראה ביאורים 15 ו-20 לדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2017					
סה"כ	ענפי רכוש (ואחרים **)	ענפי חבויות (אחרים *) בלתי מבוקר אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
244,261	55,215	31,540	84,348	73,158	פרמיות ברוטו
81,521	29,835	3,395	926	47,365 (***)	פרמיות ביטוח משנה
162,740	25,380	28,145	83,422	25,793	פרמיות בשייר
(33,246)	(2,650)	191	(8,959)	(21,828)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה בשייר
195,986	28,030	27,954	92,381	47,621	פרמיות שהורווחו בשייר
14,820	870	3,763	2,078	8,109	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
12,800	6,115	982	99	5,604	הכנסות מעמלות
223,606	35,015	32,699	94,558	61,334	סך כל ההכנסות
234,001	21,128	36,022	65,301	111,550	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
77,812	11,350	17,665	141	48,656 (***)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
156,189	9,778	18,357	65,160	62,894	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
60,183	16,468	8,558	25,157	10,000	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
5,085	1,157	611	1,711	1,606	הוצאות הנהלה וכלליות
4,407	48	-	-	4,359	הוצאות מימון
225,864	27,451	27,526	92,028	78,859	סך כל ההוצאות
(2,258)	7,564	5,173	2,530	(17,525)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
1,727	79	410	332	906	רווח כולל אחר לפני מיסים על הכנסה
(531)	7,643	5,583	2,862	(16,619)	סה"כ רווח (ההפסד) כולל לפני מיסים על הכנסה
2,398,674	136,804	388,804	284,938	1,588,128	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 30 ביוני, 2017 (בלתי מבוקר)
1,260,550	65,246	338,885	282,797	573,622	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 30 ביוני, 2017 (בלתי מבוקר)

(*) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 51.0% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 57.2% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(***) לעניין עסקאות עם מבטחי משנה, ראה באור 7 ח' להלן.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2016

סה"כ	ענפי רכוש (ואחרים **)	ענפי חבויות (אחרים *)	רכב רכוש	רכב חובה	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
238,171	50,319	27,025	81,364	79,463	פרמיות ברוטו
825,234	26,126	1,523	374	(***797,211)	פרמיות ביטוח משנה
(587,063)	24,193	25,502	80,990	(717,748)	פרמיות בשייר
(104,382)	(2,513)	(1,634)	(15,734)	(84,501)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורוחה, בשייר
(482,681)	26,706	27,136	96,724	(633,247)	פרמיות שהורוחו בשייר
25,807	1,389	4,735	4,590	15,093	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
19,239	6,367	222	42	12,608	הכנסות מעמלות
(437,635)	34,462	32,093	101,356	(605,546)	סך כל ההכנסות
246,270	21,006	37,603	73,693	113,968	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
758,468	9,660	2,203	534	(***746,071)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
(512,198)	11,346	35,400	73,159	(632,103)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
58,356	15,636	7,055	24,163	11,502	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
7,284	1,311	669	2,157	3,147	הוצאות הנהלה וכלליות
5,155	119	-	-	5,036	הוצאות מימון
(441,403)	28,412	43,124	99,479	(612,418)	סך כל ההוצאות
3,768	6,050	(11,031)	1,877	6,872	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(1,292)	(27)	(156)	(168)	(941)	הפסד כולל אחר לפני מיסים על הכנסה
2,476	6,023	(11,187)	1,709	5,931	סה"כ רווח (ההפסד) כולל לפני מיסים על הכנסה
2,299,874	143,050	321,817	288,960	1,546,047	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 30 ביוני, 2016 (בלתי מבוקר)
1,190,876	68,528	292,731	287,996	541,621	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 30 ביוני, 2016 (בלתי מבוקר)

(*) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 45.1% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 60.8% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(***) לעניין עסקאות עם מבטחי משנה, ראה באורים 15 ו-20 לדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016

סה"כ	ענפי רכוש (ואחרים *)	ענפי חבויות אחרים (**) מבוקר אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
1,099,245	215,185	119,024	378,633	386,403	פרמיות ברוטו
992,128	105,699	13,918	1,614	(***870,897)	פרמיות ביטוח משנה
107,117	109,486	105,106	377,019	(484,494)	פרמיות בשייר
(53,132)	1,010	2,710	(2,335)	(54,517)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
160,249	108,476	102,396	379,354	(429,977)	פרמיות שהורווחו בשייר
94,360	5,048	15,695	15,328	58,289	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
43,613	23,561	1,405	161	18,486	הכנסות מעמלות
298,222	137,085	119,496	394,843	(353,202)	סך כל ההכנסות
963,372	107,250	116,250	310,465	429,407	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי
916,388	55,293	11,898	1,958	(***847,239)	בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
46,984	51,957	104,352	308,507	(417,832)	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
212,995	56,205	28,304	88,026	40,460	הוצאות הנהלה וכלליות
17,623	2,886	1,417	4,856	8,464	הוצאות מימון
17,059	371	-	-	16,688	סך כל ההוצאות
294,661	111,419	134,073	401,389	(352,220)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
3,561	25,666	(14,577)	(6,546)	(982)	הפסד כולל אחר לפני מיסים על הכנסה
(6,477)	(322)	(1,081)	(1,056)	(4,018)	סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל לפני מיסים על הכנסה
(2,916)	25,344	(15,658)	(7,602)	(5,000)	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2016 (מבוקר)
2,273,523	115,543	347,783	267,060	1,543,137	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 31 בדצמבר, 2016 (מבוקר)
1,197,910	58,636	311,860	266,722	560,692	

(* ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח מקיף דירות אשר הפעילות בגינו מהווה 62.6% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 49.8% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(*** לעניין עסקאות עם מבטחי משנה, ראה באורים 15 ו-20 לדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

נתונים לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2017 (בלתי מבוקר):

סה"כ	בריאות אחר	סיעודי	פוליסות ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
			קבוצתי	פרט	מסנת 2004 תלוי תשואה אלפי ש"ח	עד שנת 2003	עד שנת (1)1990	
357,017	11,361	4,642	-	43,471	252,301	38,794	6,448	פרמיות ברוטו:
1,726,106					(*1,726,106)			תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
29,401					23,791	7,635	(2,025)	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
380,142	4,670	1,838	332	17,475	259,170	65,963	30,694	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
109,283					109,283			תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות.
- (2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

(* כולל העברה של תיק הביטוח של אלטשולר שחם בסכום של כ- 283.4 מיליון ש"ח. ראה באור 7 ו' להלן.)

ביאור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

נתונים לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2016 (בלתי מבוקר):

סה"כ	בריאות אחר	סיעודי	פוליסות ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		
			קבוצתי	פרט	משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת (1)1990
					אלפי ש"ח		
348,690	10,076	2,888	-	37,114	256,874	34,792	6,946
371,905					371,905		
23,835					15,784	4,400	3,651
302,172	4,481	2,351	314	22,485	227,988	16,350	28,203
5,054					5,054		

פרמיות ברוטו:

תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות:

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות.

(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.

המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ביאור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2017 (בלתי מבוקד):

סה"כ	בריאות אחר	סיעודי	פוליסות ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		
			פרט	קבוצתי	מסנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת (1)1990
			אלפי ש"ח				
193,163	5,636	2,420	-	22,207	140,331	19,463	3,106
734,906					734,906		
13,403					12,612	2,535	(1,744)
212,938	2,553	993	107	7,769	147,781	28,916	24,819
49,900					49,900		

פרמיות ברוטו:
 תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
 מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
 הערות:

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
 (2) המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ביאור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2016 (בלתי מבוקר):

סה"כ	בריאות אחר	סיעודי	פוליסות ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		
			קבוצתי	פרט	משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת (1)1990
192,542	5,305	1,504	-	19,178	145,729	17,402	3,424
202,643			אלפי ש"ח		202,643		
11,543					8,084	2,208	1,251
196,195	2,604	755	267	11,661	141,982	18,502	20,424
16,632					16,632		

פרמיות ברוטו:

תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מביחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
- (2) המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ביאור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016 (מבוקר) :

סה"כ	בריאות אחר	סיעודי	פוליסות ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
			קבוצתי אלפי ש"ח	פרט	משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת (1)1990	
720,643	21,799	6,628	-	77,030	532,047	68,744	14,395	פרמיות ברוטו:
1,233,518					1,233,518	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
51,075					33,683	14,277	3,115	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
778,788	8,219	4,744	403	45,220	543,604	108,250	68,348	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
58,439					58,439			תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
- (2) המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ביאור 4 - הון עצמי ודרישות הון

א. משטרי ההון החלים על החברה - כללי

בחודש יוני 2017 פורסמו הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות החדשות"), לפיהן חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי בהתאם להוראות כאמור, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן - "תקנות ההון").

כמו כן, צויין כי הממונה תפעל לתיקון תקנות ההון, כך שלאחר שחברת ביטוח תקבל את אישור הממונה שבוצעה ביקורת על יישום ההוראות החדשות בדוחותיה הכספיים, תקנות ההון לעניין הון עצמי מינימלי נדרש לא יחולו עליה. לפיכך, עד לקבלת אישור הממונה כאמור, על החברה חלות תקנות ההון וההוראות החדשות במקביל.

יש לקרוא את המידע לעניין דרישות ההון על פי התקנות וההוראות החדשות יחד עם המידע הכלול בביאור 14 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2016 ועם האמור בסעיף 3.3 בדוח הדירקטוריון.

ב. משטר ההון לפי תקנות ההון

להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות ההון על תיקוניהן והנחיות הממונה.

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 30 ביוני 2017
מבוקר	בלתי מבוקר
אלפי ש"ח	
605,880	505,379
367,188	351,866
167,305	168,251
77,487	66,326
244,792	234,577
611,980	586,443
6,100	81,064

הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח (א)
 הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון:
 הון ראשוני בסיסי
 הון משני מורכב
 הון שלישוני מורכב
 סך הכל הון משני והון שלישוני מורכב
 סך ההון הקיים המחושב על פי תקנות ההון
 עודף ליום הדוח הכספי

ביאור 4: - הון עצמי ודרישות הון (המשך)

ב. משטר ההון לפי תקנות ההון (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 30 ביוני 2017	אלפי ש"ח
מבוקר	בלתי מבוקר	
140,262	147,632	הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
226,073	130,014	תביעות תלויות בביטוח כללי וביטוח סיעודי
25,462	25,462	הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים ובביטוח מפני מחלות ואשפוז, בשייר
1,212	1,802	עתודה בגין סיכונים יוצאים מן הכלל מיוחדים בביטוח חיים
134,916	119,633	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון
19,891	18,788	נכסי השקעה ונכסים אחרים
55,064	59,048	סיכוני קטסטרופה בביטוח כללי
3,000	3,000	סיכונים תפעוליים
605,880	505,379	דרישות הון מיוחדות על פי הנחיות המפקח
		סה"כ הסכום הנדרש על פי תקנות ההון המתוקנות

ג. משטר כושר פרעון כלכלי מבוסס Solvency II

כאמור לעיל, בחודש יוני 2017 פורסמו ההוראות החדשות שנועדו לכונן משטר כושר פרעון חדש לחברות ביטוח בישראל. זאת, בהתבסס על הוראות דירקטיבה המכונה "Solvency II" (להלן - "הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים: נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פרעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פרעון (ORSA) ונדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

ההוראות מבוססות על הנדבך הכמותי לפי הדירקטיבה והוראותיה הנלוות, תוך התאמה לשוק בישראל והן מיושמות בישראל החל מ-30 ביוני 2017 על נתוני 31 בדצמבר 2016. בהתאם לדירקטיבה קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפרעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפרעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.
- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון").

ביאור 4 - הון עצמי ודרישות ההון (המשך)

ג. משטר כושר פרעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

בהתאם להוראות החדשות סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי תקנות ההון לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בהנחיות) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

ההוראות כוללות, בין היתר, הוראות מעבר כדלהלן:

(א) עמידה בדרישות ההון (SCR)

ההון הנדרש לכושר פירעון של חברה ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני, 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2024 (להלן – "תקופת הפריסה") יעלה בהדרגה, ב-5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR.

ב) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

על פי חישוב שביצעה החברה ליום 31 בדצמבר 2016, לחברה עודף הון, בהתחשב בהוראות המעבר בתקופת הפריסה והן ללא הוראות מעבר. החישוב שערכה החברה כאמור, אינו מבוקר ואינו סקור על ידי רואי החשבון המבקרים במסגרת סקירת הדוח הכספי. לפי הנחיות הממונה, עד ליום 31 בדצמבר 2017, יוגש לממונה דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר (שאינו מהווה ביקורת) שמטרתו בדיקת תהליך ותוצאות החישוב שביצעה החברה כאמור.

למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד. כמו כן, קיימים גורמים המשפיעים מהותית על תוצאות הדיווח, שהטיפול בהם טרם נקבע סופית ונמצא בדיון בין הממונה לבין חברות הביטוח בישראל, כגון: אופן חישוב ריבית ההיוון, פעולות הנהלה בעת תרחיש קיצון וגורמים נוספים.

חישובי ההון הכלכלי הקיים וההון הנדרש ("חישוב ההון") מבוססים על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. חישוב ההון מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות הנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו לו בסיס. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מחישוב ההון, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות ששימשו לחישוב ההון.

ביאור 4 - : הון עצמי ודרישות ההון (המשך)

ד. דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוגוסט 2016, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח לא רשאית לחלק דיבידנד אלא אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש ("יחס כושר פירעון") בשיעור של 115% לפחות לפי תקנות ההון הקיימות (טרם ההפחתה בגין הקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות) ויחס כושר פירעון בשיעורים הנקובים להלן לפי הנחיות ליישום הנדבך הראשון במשטר כושר הפירעון החדש, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר. יחס כושר הפירעון הנדרש, לאחר ביצוע החלוקה, יהיה לפחות בשיעורים הבאים:

- עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2017 - 115%.
- עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2018 - 120%.
- החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס, 2019 - 130%.

על חברת הביטוח למסור לממונה בתוך עשרה ימי עסקים ממועד החלוקה תחזית רווח שנתית של החברה לשנתיים העוקבות למועד חלוקת הדיבידנד; תכנית שרות חוב מעודכנת של החברה שאושרה על ידי דירקטוריון החברה, וכן תכנית שרות חוב מעודכנת של חברת האחזקות המחזיקה בחברה שאושרה על ידי דירקטוריון חברת האחזקות; תכנית ניהול הון שאושרה על ידי דירקטוריון החברה; פרוטוקול הדיון בדירקטוריון החברה בו אושרה חלוקת הדיבידנד, בצרוף חומר הרקע לדיון.

במסגרת הדיונים שניהלו חברות הביטוח עם רשות שוק ההון וביטוח וחיסכון (להלן: "הרשות"), נדונה גם סוגיית המגבלה הרגולטורית על חלוקת דיבידנד של מבטחים. בדיונים אלה נמסר כי הרשות שוקלת הקלה לגבי מגבלות אלה באופן שחלוקת דיבידנדים תותנה בעמידה ביחס כושר פירעון של 100% לפי משטר כושר הפירעון הכלכלי, בחישוב מלא, ללא הפעלת הוראות מעבר לדרישות ההון בגין מניות וללא פריסה ובעמידה בעודף ההון שקבע דירקטוריון חברת הביטוח וזאת במקום השיעורים שנקבעו במכתב שפורסם כאמור לעיל. הרשות טרם פרסמה מכתב מתוקן בנושא זה ובשלב זה לא ניתן להעריך האם ומתי תעשה זאת. דירקטוריון החברה טרם קבע את עודף ההון הנדרש במשטר כושר פירעון כלכלי אשר משליך על משטר מדיניות חלוקת דיבידנד בהתאם למשטר זה.

לעניין חלוקת דיבידנד על ידי החברה, ראה ביאור 7 ב' להלן.

ה. מר אלי אלעזרא (בעל השליטה בחברה) התחייב במסגרת ההיתר לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה בחברה להשלים בכל עת את ההון העצמי של חברה לסכום הקבוע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998, כפי שיהיו מעת לעת, או כל תקנה או דין אחר שיבואו במקומן.

ביאור 5 :- מכשירים פיננסיים

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן:

ליום 31 בדצמבר 2016 מבוקר	ליום 30 ביוני 2016 בלתי מבוקר אלפי ש"ח	ליום 2017	
132,714	132,611	134,604	נדל"ן להשקעה
			<u>השקעות פיננסיות:</u>
3,231,777	2,735,939	4,457,495	נכסי חוב סחירים
140,231	159,570	127,905	נכסי חוב שאינם סחירים
754,164	577,256	1,280,366	מניות
1,445,722	1,330,071	1,358,716	השקעות פיננסיות אחרות
5,571,894	4,802,836	7,224,482	סך הכל השקעות פיננסיות
336,887	184,307	416,994	מזומנים ושווי מזומנים
84,842	84,019	91,528	אחר
6,126,337	5,203,773	7,867,608	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות:

הטבלה דלהלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, החברה מעריכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן. לגבי השיטות וההנחות ששימשו לקביעת השווי ההוגן של הנכסים הפיננסיים, ראו סעיף ב (1) להלן.

ביאור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

החברה מחזיקה במכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן לפי הסיווגים כדלקמן:

ליום 30 ביוני, 2017

סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,457,495	-	-	4,457,495	השקעות פיננסיות
127,905	-	127,905	-	נכסי חוב סחירים
1,280,366	64,560	-	1,215,806	נכסי חוב שאינם סחירים
1,358,716	74,549	-	1,284,167	מניות
7,224,482	139,109	127,905	6,957,468	השקעות פיננסיות אחרות
				סה"כ

ליום 30 ביוני, 2016

סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
2,735,939	-	-	2,735,939	השקעות פיננסיות
159,570	-	159,570	-	נכסי חוב סחירים
577,256	56,744	-	520,512	נכסי חוב שאינם סחירים
1,330,071	47,809	-	1,282,262	מניות
4,802,836	104,553	159,570	4,538,713	השקעות פיננסיות אחרות
				סה"כ

ליום 31 בדצמבר, 2016

סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
3,231,777	-	-	3,231,777	השקעות פיננסיות
140,231	-	140,231	-	נכסי חוב סחירים
754,164	64,569	-	689,595	נכסי חוב שאינם סחירים
1,445,722	62,633	-	1,383,089	מניות
5,571,894	127,202	140,231	5,304,461	השקעות פיננסיות אחרות
				סה"כ

ביאור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

תנועה בנכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
127,202	62,633	64,569
8,692	8,701	(9)
15,304	15,304	-
(7,151)	(7,151)	-
(4,938)	(4,938)	-
<u>139,109</u>	<u>74,549</u>	<u>64,560</u>
<u>8,680</u>	<u>8,689</u>	<u>(9)</u>

יתרה ליום 1 בינואר, 2017 (מבוקר)

סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד

רכישות

מכירות

פדיונות

יתרה ליום 30 ביוני, 2017

סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו

ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30

ביוני, 2017.

במהלך התקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2017, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
82,761	30,025	52,736
14,571	10,563	4,008
8,404	8,404	-
(1,183)	(1,183)	-
<u>104,553</u>	<u>47,809</u>	<u>56,744</u>
<u>14,563</u>	<u>10,555</u>	<u>4,008</u>

יתרה ליום 1 בינואר, 2016 (מבוקר)

סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 ביוני, 2016

סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח או

הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני,

2016.

במהלך התקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2016, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ביאור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
135,240	70,695	64,545
(2,243)	(2,258)	15
11,659	11,659	-
(609)	(609)	-
(4,938)	(4,938)	-
<u>139,109</u>	<u>74,549</u>	<u>64,560</u>
יתרה ליום 1 באפריל, 2017		
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד		
רכישות		
מכירות		
פדיונות		
יתרה ליום 30 ביוני, 2017		
סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו		
ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום		
30 ביוני, 2017.		
<u>(2,254)</u>	<u>(2,269)</u>	<u>15</u>

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2017, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
94,785	37,935	56,850
7,430	7,536	(106)
3,043	3,043	-
(705)	(705)	-
<u>104,553</u>	<u>47,809</u>	<u>56,744</u>
יתרה ליום 1 באפריל, 2016		
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד		
רכישות		
מכירות		
יתרה ליום 30 ביוני, 2016		
סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח או		
הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני, 2016		
<u>7,422</u>	<u>7,528</u>	<u>(106)</u>

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2016, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ביאור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות	
	מבוקר		
אלפי ש"ח			
82,761	30,025	52,736	יתרה ליום 1 בינואר, 2016
21,448	9,615	11,833	סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד
26,540	26,540	-	רכישות
(3,547)	(3,547)	-	מכירות
127,202	62,633	64,569	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016
21,402	9,569	11,833	סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח (הפסד) בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2016.

במהלך שנת 2016 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים

טכניקות הערכה

השווי ההוגן של השקעות הנסחרות באופן פעיל בשווקים פיננסיים מוסדרים נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין השקעות שלהן אין שוק פעיל. השווי ההוגן נקבע באמצעות שימוש בשיטות הערכה. שיטות אלו כוללות התבססות על עסקאות שבוצעו לאחרונה בתנאי שוק, התייחסות לשווי השוק הנוכחי של מכשיר אחר דומה במהותו, היוון תזרימי מזומנים או שיטות הערכה אחרות.

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי ביאור בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לניירות ערך בתל אביב. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

ביאור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים (המשך)

ליום 30 ביוני, 2017	
שווי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,038,784	822,083
299,685	280,824
1,338,469	1,102,907
	2,534

אגרות חוב מיועדות

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 ביוני, 2016	
שווי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,003,581	779,561
350,013	316,563
1,353,594	1,096,124
	2,607

אגרות חוב מיועדות

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2016	
שווי הוגן	הערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,009,674	792,766
392,659	371,326
1,402,333	1,164,092
	2,547

אגרות חוב מיועדות

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ביאור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה דלהלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו כאמור בביאור 5א' (2). החברה מחזיקה במכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן לפי הסיווגים כדלקמן:

ליום 30 ביוני, 2017			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
695,869	-	-	695,869
80,531	64,806	-	15,725
19,713	19,713	-	-
796,113	84,519	-	711,594
1,338,469	-	1,338,469	-

נכסי חוב סחירים* (מניות, השקעות פיננסיות אחרות, סה"כ)

נכסי חוב שאינם סחירים אשר ניתן גילוי של שווים ההוגן

* לא כולל סך של 398,499 אלפי ש"ח נכסי חוב סחירים המוחזקים לפדיון, ששוים ההוגן 429,098 אלפי ש"ח.

ליום 30 ביוני, 2016			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
717,761	-	-	717,761
74,208	57,013	-	17,195
19,746	19,746	-	-
811,715	76,759	-	734,956
1,353,594	-	1,353,594	-

נכסי חוב סחירים* (מניות, השקעות פיננסיות אחרות, סה"כ)

נכסי חוב שאינם סחירים אשר ניתן גילוי של שווים ההוגן

* לא כולל סך של 424,509 אלפי ש"ח נכסי חוב סחירים המוחזקים לפדיון, ששוים ההוגן 453,491 אלפי ש"ח.

ליום 31 בדצמבר, 2016			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מבוקר			
אלפי ש"ח			
641,385	-	-	641,385
83,399	64,838	-	18,561
25,535	25,535	-	-
750,319	90,373	-	659,946
1,402,333	-	1,402,333	-

נכסי חוב סחירים* (מניות, השקעות פיננסיות אחרות, סה"כ)

נכסי חוב שאינם סחירים אשר ניתן גילוי של שווים ההוגן

* לא כולל סך של 445,775 אלפי ש"ח נכסי חוב סחירים המוחזקים לפדיון, ששוים ההוגן 471,384 אלפי ש"ח.

ביאור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

תנועה בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
90,373	25,535	64,838
(1,633)	(1,601)	(32)
3,782	3,782	-
(3,065)	(3,065)	-
(4,938)	(4,938)	-
<u>84,519</u>	<u>19,713</u>	<u>64,806</u>
<u>(1,638)</u>	<u>(1,606)</u>	<u>(32)</u>

יתרה ליום 1 בינואר, 2017 (מבוקר)

סך הפסדים שהוכרו ברווח והפסד (*)

רכישות

מכירות

פדיונות

יתרה ליום 30 ביוני, 2017

(*) מתוכם: סך הפסדים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני, 2017

במהלך התקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2017, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
72,514	15,147	57,367
922	1,276	(354)
3,391	3,391	-
(68)	(68)	-
<u>76,759</u>	<u>19,746</u>	<u>57,013</u>
<u>922</u>	<u>1,276</u>	<u>(354)</u>

יתרה ליום 1 בינואר, 2016 (מבוקר)

סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד (*)

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 ביוני, 2016

(*) מתוכם: סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני, 2016

במהלך התקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2016, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ביאור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה

סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
83,738	18,938	64,800
2,615	2,609	6
3,365	3,365	-
(261)	(261)	-
(4,938)	(4,938)	-
84,519	19,713	64,806
2,611	2,605	6

יתרה ליום 1 באפריל, 2017

סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד (*)

רכישות

מכירות

פדיונות

יתרה ליום 30 ביוני, 2017

(*) מתוכם: סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני, 2017

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2017, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה

סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
74,804	17,478	57,326
651	964	(313)
1,304	1,304	-
76,759	19,746	57,013
651	964	(313)

יתרה ליום 1 באפריל, 2016

סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד (*)

רכישות

יתרה ליום 30 ביוני, 2016

(*) מתוכם: סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני, 2016

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2016, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ביאור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
מבוקר		
אלפי ש"ח		
72,514	15,147	57,367
8,943	1,472	7,471
9,130	9,130	-
(214)	(214)	-
<u>90,373</u>	<u>25,535</u>	<u>64,838</u>
<u>8,938</u>	<u>1,467</u>	<u>7,471</u>

יתרה ליום 1 בינואר, 2016

סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד (*)

העברה

רכישות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016

(*) מתוכם: סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח (הפסד) בגין

נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2016

במהלך שנת 2016 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ג. התחייבות פיננסיות

ליום 30 ביוני, 2017	
שווי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
85,736	85,116
176,501	168,251
<u>262,237</u>	<u>253,367</u>

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

כתבי התחייבויות נדחים מתאגידים בנקאיים

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

ביאור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

ליום 30 ביוני, 2016	
שוי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
86,067	85,000
178,916	167,128
<u>264,983</u>	<u>252,128</u>

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:
 כתבי התחייבויות נדחים מתאגידים בנקאיים
 אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

ליום 31 בדצמבר, 2016	
שוי הוגן	הערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	
87,441	85,000
176,185	167,305
<u>263,626</u>	<u>252,305</u>

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:
 כתבי התחייבות נדחים מתאגידים בנקאיים
 אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף הבקשות לאישור תובענות ייצוגיות המוגשות נגד החברה ובכמות התובענות שהוכרו כייצוגיות. זאת, כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל, לרבות כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של החברה. מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה להפסדים במקרה של קבלת תביעה ייצוגית כנגדה. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות מוגשות באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן - "חוק תובענות ייצוגיות"). ההליך הדיוני בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות נחלק לשני שלבים עיקריים: ראשית, שלב הדיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגיות (להלן - "בקשת האישור" ו-"שלב האישור" בהתאמה). במידה ובקשת האישור נדחת באופן חלוט - תם שלב הדיון ברמה הייצוגית. על החלטה בשלב האישור ניתן להגיש בקשת רשות ערעור לערכאות הערעור. בשלב השני, במידה ובקשת האישור מתקבלת, תברר התובענה הייצוגית לגופה (להלן - "שלב התובענה כייצוגית").

על פסק דין בשלב התובענה כייצוגית ניתן להגיש ערעור לערכאות הערעור. במסגרת המנגנון לפי חוק תובענות ייצוגיות קיימים, בין היתר, הסדרים ספציפיים לעניין הסכמי פשרה, הן בשלב האישור והן בשלב התובענה כייצוגית, וכן הסדרים לעניין הסתלקות התובע מבקשת האישור או מהתובענה הייצוגית.

הגשת תביעות ייצוגיות במדינת ישראל אינה כרוכה בתשלום אגרה כנגזרת מסכום התביעה, לפיכך, סכומי התביעה בתביעות מסוג זה עשויים להיות גבוהים באופן משמעותי מהיקף החשיפה בפועל בגין אותה תביעה.

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המתוארות בסעיפים 1-2 ו-10, הנהלת החברה ביצעה הפרשה בדוחותיה הכספיים, וזאת בהתאם להערכתה המתבססת על חוות-דעת יועציה המשפטיים, כי יותר סביר מאשר לא (more likely than not), כי טענות ההגנה של החברה תדחה או מקום בו קיימת נכונות לפשרה מצד החברה.

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות בסעיפים 9-3 ו-11 להלן, אשר בהן להערכת ההנהלה המתבססת בין היתר על חוות-דעת יועציה המשפטיים, יותר סביר מאשר לא (more likely than not), כי טענות ההגנה של החברה תתקבלנה והבקשה לאישור התובענה כייצוגית תידחה, או לחילופין, תובענות בהן החברה עדיין לומדת את פרטיהן, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

להלן פרוט הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות:

1. המדובר בבקשה לאישור תובענה ייצוגית על סך כ-16.5 מיליון ש"ח אשר הוגשה נגד החברה ונגד חברות ביטוח נוספות ביום 1 ביוני, 2011. לטענת התובע הייצוגי, המשיבות מעכבות אצלן תגמולי ביטוח מחמת עיקולים או צווי כינוס המוטלים על תגמולים אלו, וכאשר תגמולים אלו מועברים לבסוף למבוטח, הם מועברים בערכים נומינאליים בלבד, או במקרים מסוימים, בצירוף הפרשי הצמדה בלבד, וזאת לכאורה בניגוד לדיון, הקובע חובת שיערוך. עילות התובענה שנטענו במקור הינן, בין היתר, הפרת חוזה הביטוח, הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובות מכוח חוק השומרים והפרת חובת הנאמנות. בדיון שהתקיים ביום 22 במרס, 2012 צומצמה המחלוקת לעילת עשיית עושר ולא במשפט בלבד.

ביום 12 בדצמבר, 2012, ולאחר חקירת המומחה מטעם המבקשים, הגשת עיקרי טיעון והצגת סיכומים בעל פה מטעם הצדדים, ניתנה החלטה המאשרת את ניהול התובענה כייצוגית.

במסגרת ההחלטה, הוגדרו חברי הקבוצה כמבוטחים וניזוקים אשר תגמולי הביטוח ששולמו להם לאחר 1 ביוני, 2008, ואשר זכותם לתשלום עוכבה בגין עיקול שהוטל על הנכס. עילת התביעה הוגדרה כזכותם של חברי הקבוצה לקבלת הפרשי הצמדה וריבית מכוח חוק עשיית עושר ולא במשפט ומכוח חוק חוזה הביטוח.

ביום 8 בינואר, 2013 הגיעו הצדדים להסדר דיוני מוסכם שקיבל תוקף של החלטה של הערכאה המוסמכת, לפיו הדיון בתובענה ידחה למשך 90 יום במהלכם יקיימו הצדדים הליך גישור בפני מגשר מוסכם; וכי ידחה המועד להגשת בר"ע על ההחלטה לאשר את התובענה כייצוגית עד לאחר מיצוי הליך הגישור.

ביום 24 באפריל, 2013, הודיע ב"כ התובע הייצוגי כי הליך הגישור כשל ובירור התובענה יימשך בבית המשפט. לאחר מועד זה, הצדדים הביעו נכונות לשוב לאפיק הגישור. בדיון המקדמי שנערך ביום 16 ביוני, 2013, נקבע כי התובענה יכולה להתייחס לטענה לפיה גם בפוליסות "משתתפות ברווחים" לא מועברת מלוא טובת ההנאה המופקת מעיכוב הכספים

ביאור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך).

1. (המשך)

לידי חברי הקבוצה. לעומת זאת, לא תיכלל הטענה לפיה חברות הביטוח נדרשות לשאול את המבוטח כיצד הוא מבקש שינהגו בכספו.

בדיון שהתקיים ביום 10 במרס 2016 הודיעו הצדדים, כי הם מצויים בשלבים מתקדמים של גיבוש הסכם פשרה שיוגש לבית המשפט עד ליום 3 באפריל 2016. דיון קדם משפט התקיים ביום 15 במאי 2016 ובו מסרו כי בכוונתם להגיש בתוך זמן קצר, הסכם פשרה חתום ובקשה לאישור ההסכם.

בדיון האחרון שהתקיים ביום 21 באוגוסט 2016 סוכם, כי בתוך שבועיים הצדדים יגישו הסכם חתום ובקשה לאישור הסדר פשרה. ביום 13 באוקטובר 2016 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה. ביום 2 בנובמבר 2016 ניתנה החלטת בית משפט הקובעת כי דבר הגשת בקשת האישור יפורסם בהודעה לצורך התייחסויות בהתאם לסעיף 18(ג) לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, עוד נקבע כי ההודעה כאמור תפורסם בשניים מתוך ארבעת העיתונים הנפוצים והיא תכלול בין היתר פרטים אודות הדרכים בהן ניתן לעיין בנוסח בקשת האישור, הסדר הפשרה והחלטת בית המשפט. עוד קבע בית המשפט, כי ניתן יהיה להגיש התנגדויות לבקשת האישור עד ליום 1 בינואר 2017 וכי הדיון בבקשת האישור יתקיים ביום 15 בינואר 2017. ביום 14 בנובמבר 2016 התפרסמה הודעה כאמור בעיתונים "מעריב" ו"ישראל היום".

ביום 1 בינואר, 2017 הוגשה התנגדות מטעם תנועת אזרחים וותיקים לשיפור חיי האזרחים הוותיקים בישראל.

ביום 15 בינואר, 2017 התקיים דיון בבית המשפט במסגרתו נדונו היבטים שונים של יישום הסכם הפשרה. בית המשפט קבע דיון נוסף ביום 26 בפברואר, 2017. ביום 16 בפברואר, 2017 נעתר בית המשפט לבקשה למחוק את ההתנגדות, וההתנגדות נמחקה. ביום 2 באפריל 2017 הגיש היועמ"ש התנגדות להסדר הפשרה, וביום 22 במאי 2017 הגישו הנתבעות וביניהן החברה תגובה להתנגדות היועמ"ש. הדיון יתקיים ביום 28 במאי 2017 ובמסגרתו יידונו טענות היועמ"ש ותגובות הנתבעות וב"כ המבקש. בדיון שהתקיים ביום 28 במאי 2017 התמקד ב"כ היועמ"ש בסוגיית נחיצות הבודק ושאלת איתור חברי הקבוצה הייצוגית. הוסכם, כי הנתבעות יגישו תצהירים מטעמן בתמיכה לטענה שלא ניתן לאתר את חברי הקבוצה ב"לחיצת כפתור", וב"כ היועמ"ש יודיע האם הוא מסתפק בתצהירים אלו ולאחר מכן יחליט בית המשפט בעניין. ביום 4 ביולי 2017 הוגש התצהיר מטעם החברה ביחד עם תצהירים של חברות נוספות. ביום 11 ביולי 2017 הורה בית המשפט כי היועמ"ש יגיש את עמדתו בעניין התצהירים עד ליום 20 ביולי 2017. ביום 13 ביולי 2017 הוגשה עמדת היועמ"ש לפיה אין בהגשת התצהיר כדי לשנות מעמדתו ויש מקום למינוי בודק אשר יבחן את יכולתה של החברה לאתר את חברי הקבוצה, וכן כי נדרשת השלמת התייחסות הבודק לסכום הפיצוי המוצע המגיע לכל חבר בקבוצה, בהתייחס לענפי הביטוח השונים. ביום 20 ביולי, 2017 ניתנה החלטה של בית המשפט לפיה נוטה בית המשפט לדעה כי יש מקום למינוי בודק אשר יבחן את האפשרות לבצע השבה פרטנית והורה למפקחת על הביטוח להעביר עד ליום 15 באוגוסט, 2017 המלצה בדבר זהותו של מומחה (או מומחים) אשר לדעתה יוכל לבצע את הבדיקה האמורה. עד כה לא התקבלה המלצה שכזו.

2. המדובר בבקשה לאישור תובענה ייצוגית על סך כ-37 מיליון ש"ח אשר הוגשה נגד החברה ונגד חברות ביטוח נוספות ביום 13 ביוני, 2012. עניין התובענה הינו גביית סכומי כסף העולים לעיתים כדי שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטחים והקרויים "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים" ("גורם פוליסה"). לטענת התובעת הייצוגית, אמנם במסגרת חוזרי הממונה הותר לחברות הביטוח לגבות "גורם פוליסה" בפוליסות לביטוח חיים, בכפוף למספר מגבלות, אלא שזהו תנאי הכרחי אך לא מספיק ולצורך גביית "גורם פוליסה" נדרשת גם הסכמה חוזית.

הקבוצה אותה מבקשת לייצג התובעת הנה כל מי שהוא ו/או שהיה מבוטח של המשיבה ושנגבה ממנו סכום כלשהו כ"גורם פוליסה" ו/או כעמלה זהה בשם אחר. התובעת עותרת לסעד של תשלום סכום הפיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה. כן עותרת התובעת למתן צו עשה המורה לחברה לשנות את דרך פעולתה בכל הקשור בגביית גורם פוליסה ולתשלום גמול לתובעת ושכר טרחה לבאי כוחה.

החברה הגישה תגובה לבקשה לאישור התובענה כייצוגית, התובעת הגישה תשובה לתגובה לבקשה לאישור התובענה כייצוגית, ובהמשך הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה.

ביאור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

2. (המשך)

בקדם המשפט שהתקיים ביום 1 בספטמבר, 2013 נקבע התיק להגשת סיכומים בכתב בבקשת האישור.

בתחילת אוקטובר 2013, הוגשו סיכומים מטעם החברה, ובהמשך הוגשו סיכומי תשובה מטעם המבקשת.

בהמשך, התקיימו פגישות עם נציגי הפיקוח בניסיון לבחון את עמדתם באשר לאפשרות לסיום התיק בפשרה. נציגי הפיקוח ביקשו שהות כדי לבחון העניין. במקביל, נציגת היועמ"ש הודיעה כי אין מניעה מבחינת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון כי תינתן החלטה בבקשה לאישור התובענה כייצוגית.

לפני כשנה התקיים בתיק מקביל (ת"צ 30028-04-11) הליך גישור, שהסתיים בהגשת הסכם גישור לבית המשפט.

ההסכם הוגש ביום 10 ביוני, 2015, וביום 11 ביוני, 2015 הורה בית המשפט בתיק המקביל על פרסום הסדר הפשרה, וכן הורה על מינויו של פרופ' אייל זמיר כבודק בתיק, וזאת בהתאם לסעיף 19 (ב) לחוק תובענות ייצוגיות.

המשיבות בתיק המקביל עתרו לביהמ"ש בבקשה שיעיין מחדש בהחלטתו על מינוי בודק מתחום המשפט, אולם בהחלטתו מיום 29 ביוני, 2015, הותיר בית המשפט את החלטתו זו על כנה.

בתחילת חודש ספטמבר 2015 השלים הבודק את חוות דעתו והעבירה לבית המשפט, ובה הוא פירט את הערותיו והמלצותיו.

ביום 18 באוקטובר, 2015 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי מרכז בבקשה התלויה ועומדת לאישור הסכם הפשרה שהוגש בתיק המקביל.

בדיון הנ"ל הבהיר ביהמ"ש כי יש לו השגות בנוגע להסדר הפשרה, וכי ככל שלא יוכנסו בו שינויים לרבות הגדלת סכום הפשרה - הוא לא יאשר את ההסדר במתכונתו הנוכחית.

בחודש מרס 2016 הגיש היועמ"ש את עמדתו והערותיו להסדר הפשרה. המשיבות הגישו תגובה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה וטענו בין היתר, כי יש לאשר את הסדר הפשרה אליו הגיעו הצדדים.

ביום 21 בנובמבר 2016 ניתנה החלטת בית משפט הן בבקשה לאישור הסדר הפשרה (בתיק המקביל) והן בבקשות לאישור התובענות כייצוגיות. באשר לבקשה לאישור הסדר הפשרה (בתיק המקביל) קבע בית המשפט כי יש לדחות את הסדר הפשרה, באשר לשיטתו של בית המשפט אין הוא מהווה הסדר ראוי וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה. באשר לבקשות לאישור התובענות כייצוגיות קבע בית המשפט כי יש מקום לאשר באופן חלקי את ניהול התובענות כייצוגיות. בית המשפט הגדיר את חברי הקבוצה והם "מבוטחים של כל אחת מחברות הביטוח בפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 1992-2003 (פוליסות המכונות בשמות שונים כגון "עדיף", "מיטב", "יותר", "עדי", "מעולה" וכיו"ב), אשר החיסכון שנצבר לטובתם נפגע בשל גביית גורם הפוליסה". עילת התביעה אותה אישר בית המשפט הינה הפרת פוליסת הביטוח בשל גבייה ללא בסיס משפטי של עמלת "גורם פוליסה" באופן שפגע בחיסכון שנצבר לטובת המבוטח החל משבע שנים קודם להגשת התובענה - החל מיום 13 ביוני 2005 ביחס לחברה. בית המשפט אישר לתבוע את הסעדים הבאים: תיקון ההפרה על דרך של עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטח בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתו אילו לא היה נגבה גורם הפוליסה או פיצוי המבוטח בסכום האמור, וכן הפסקת גביית גורם הפוליסה מעתה ואילך.

בית המשפט פסק לבאי הכוח של המבקשים שכר טרחה (בגין טיפולם עד לשלב זה) סכום של 100,000 ש"ח בתוספת מע"מ, סכום זה ישולם על ידי כל אחת מהמשיבות.

התובעים הגישו כתב תביעה נגד כלל הנתבעות ביום 12 בינואר, 2017. הנתבעות (לרבות החברה) הגישו בקשה להארכת מועד להגשת כתב הגנה והמועד הוארך עד ליום 31 במאי 2017. ישיבת קדם המשפט נדחתה ליום 13 ביולי 2017.

ביום 16 במאי 2017 הגישו הנתבעות (כולל החברה), כל אחת בנפרד, בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על ההחלטה לאשר באופן חלקי את התובענה כייצוגית. החברות וביניהן, מנורה, הראל כלל ומגדל הגישו בקשה לעיכוב הליכים לבית המשפט העליון במסגרתה הם ביקשו כי ההליכים בבית המשפט המחוזי יותלו עד להשלמת ההליכים בבקשת

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

2. (המשך)

רשות הערעור בעליון. בית המשפט העליון נעתר לבקשה והורה על התליית ההליכים בבית המשפט המחוזי עד למתן החלטה אחרת. בהמשך להחלטה זו הוגשה בקשה לדחיית מועד הדיון לבית המשפט המחוזי והדיון נדחה ונקבע כי לאור החלטת בית המשפט העליון, הדיון הקבוע ליום 13 ביולי 2017 – מבוטל. הצדדים ימסרו הודעת עדכון בדבר התקדמות ההליכים בעליון עד ליום 27 בדצמבר 2017 או עם מתן החלטה, לפי המוקדם. החברה יחד עם איילון הגישו בקשה לאיחוד הדיון בבקשות רשות הערעור שהוגשו על ידי יחד עם בקשת רשות הערעור שהוגשה על ידי מנורה, הראל, כלל ומגדל במטרה לדון תחילה בהשגות שהועלו ביחס להסדר הפשרה. ביום 14 באוגוסט 2017 ניתנה על ידי בית לפיה בבקשות רשות הערעור של כל הנתבעות יידונו במאוחד. תחילה תדון השגת המבקשות ברע"א 4020/17 על דחיית הבקשה לאישור הסדר הפשרה (הסדר שהחברה ואיילון עדיין אינן צד לו). ככל שתתקבל ההשגה כאמור תוכלנה החברה ואיילון להצטרף להסדר הפשרה וכך יתייתר הצורך לדון בהשגה המשותפת לכל המבקשות על החלטת בית המשפט המחוזי לאשר את התובענה כייצוגית. ככל שיוחלט על דחיית ההשגה של חברות הביטוח האחרות (לא כולל החברה ואיילון) על דחיית הבקשה לאישור הסדר הפשרה, יגישו החברה ואיילון בתוך 21 ימים ממועד ההחלטה נוסח מוצר של בקשות רשות הערעור שיתייחסו רק להחלטת בית המשפט המחוזי לאשר את התובענה כייצוגית.

3. תובענה ובצדה בקשה לאישור התובענה כייצוגית (להלן: "התביעה") על סך כ- 15 מיליון ש"ח, אשר הוגשה נגד החברה ביום 13 באוגוסט, 2014. התביעה הוגשה כנגד 7 חברות ביטוח נוספות בחודש יוני, 2014 (להלן יחדיו: "הנתבעות"). עניינה של התביעה הנה גביית תשלומי פרמיה גבוהים במסגרת פוליסות ביטוח חיים המונפקות על ידי הנתבעות לצרכי ביטוחי משכנתא, תוך התעשרות שלא כדין על גבי המבוטחים. לטענת התובעים, תשלומי הפרמיה העודפים נגרמים עקב קביעת סכומי ביטוח גבוהים מיתרות הלוואה בבנק המלווה, וכפועל יוצא מכך נאלצים המבוטחים לשלם לנתבעות סכומי פרמיה חודשיים גבוהים מאלו שהיו משלמים להם, לו הסכום המבוטח היה מותאם לסכום הלוואת המשכנתא הרשומה באותה עת בספרי הבנק.

עילות התביעה כנגד הנתבעות הן: הפרת חובה חקוקה, הפרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, הפרת חובת תום לב, רשלנות ועשיית עושר ולא במשפט.

הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הנה כלל לקוחות הנתבעות אשר היו מבוטחים של אחת או יותר מהנתבעות ב-7 השנים האחרונות (כולן או מקצתן) שקדמו להגשת הבקשה, אשר רכשו ממנה פוליסת ביטוח חיים לצורך ביטוח הלוואת משכנתא אותה נטלו באחד מהבנקים למשכנתאות בישראל, ואשר סכום הביטוח ממנו נגזרות פרמיות הביטוח שנדרשו לשלם, ב-7 השנים האחרונות, עלה על יתרת הלוואה בבנק וכתוצאה מכך שילמו המבוטחים תשלומי יתר בגין ביטוח החיים למשכנתא אותה נטלו. התובעים עותרים, בין היתר, להשבת הפרשי הפרמיות ששולמו, לטענתם, ביתר.

הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מהחברה מסתכם להערכת התובע, בסכום של 15,046,618 ש"ח. סכום התביעה האישי של התובע כנגד החברה בגין השנים 2009 ועד 2013 עומד על סך של 282 ש"ח. יצוין כי הערכת הנזק נעשתה על-ידי בא כוח התובעים בהסתמך על נתונים מדוחותיה הכספיים הגלויים של החברה.

ביום 14 באוגוסט, 2014, הגיש המבקש בקשה לאיחוד הדיון בבקשת האישור יחד עם הדיון בבקשת אישור נוספת, שהוגשה לבית המשפט בעילות זהות לטענתו, באמצעות אותם באי כוח, נגד שבע חברות ביטוח נוספות (להלן: "הבקשה לאיחוד דיון").

בהחלטתו מיום 31 באוגוסט, 2014 קבע בית המשפט, כי הבקשה לאיחוד דיון תידון לאחר שתושלם הגשת כתבי הטענות בשתי בקשות האישור.

ביום 28 בספטמבר, 2014 הגיש המבקש הודעה ובקשה לדחיית ההליכים בתיק למשך שלושה חודשים (להלן: "בקשת הדחיה").

ביום 6 באוקטובר, 2014, הגישה החברה את תשובתה לבקשת הדחיה, לפיה היא אינה מתנגדת לדחיה המבוקשת.

ביאור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
 3. (המשך)

בהחלטתו מיום 7 באוקטובר, 2014, הורה בית המשפט כי בשלב זה המבקש לא יידרש להגיש תגובה לתשובתה של החברה לבקשת האישור והתובענה לא תיקבע לדיון, אולם אין בכך כדי לגרוע מחובתה של החברה להגיש תשובתה לבקשת האישור.
 ביום 15 בינואר, 2015, הגישה החברה את תשובתה לבקשת האישור.

ביום 19 באפריל, 2015, הגיש המבקש את תגובתו לתשובה לבקשת האישור.

ביום 14 ביוני, 2015, התקיים דיון מקדמי בבקשת האישור בו, בין היתר, הודיע בית המשפט כי בכוונתו לפנות למפקחת על הביטוח בשאלות העולות מבקשת האישור, והזמין את הצדדים להציע שאלות כאמור, וזאת עד ליום 16 ביולי, 2015.
 בדיון קדם משפט שהתקיים ביום 20 ביולי, 2015, הורה בית המשפט על הסוגיות אשר תועברנה למפקחת על הביטוח, אשר הגישה את עמדתה בעניינן עד ליום 20 באוקטובר, 2015.
 תגובת הצדדים לעמדתה של המפקחת על הביטוח הוגשה ביום 20 בנובמבר, 2015.

ביום 19 באוקטובר, 2015 הגישה פרקליטות מחוז ירושלים בקשה להארכת המועד להגשת עמדת המפקחת על הביטוח, כך שהוגשה ביום 20 בנובמבר, 2015, ובהתאמה, כי התייחסות הצדדים לעמדת המפקחת על הביטוח תוגש עד ליום 20 בדצמבר 2015. ביום 21 באוקטובר 2015 האריך בית המשפט את המועדים כמבוקש. ביום 23 בנובמבר, 2015 פרקליטות מחוז ירושלים הגישה בקשה נוספת להארכת המועד להגשת עמדת המפקחת על הביטוח כך שתוגש עד ליום 15 בדצמבר 2015, והארכת המועד להגשת התייחסות הצדדים בהתאם, וכן לדחיית הדיון המקדמי הנוסף שנקבע בהליך ליום 3 בינואר 2016.
 ביום 21 בדצמבר 2015 הודיעה המפקחת על הביטוח לבית המשפט, כי העבירה להתייחסותה של המפקחת על הבנקים את שאלות בית המשפט.
 ביום 23 במרס 2016 הגישה המפקחת על הביטוח את עמדתה, אשר לכאורה תומכת בעיקר בטענות שהעלו המשיבות בתשובתן לבקשת האישור.

ביום 7 באפריל 2016 המשיבות הגישו את התייחסותן לעמדת המפקחת, במסגרתה נטען בין היתר, כי עמדת המפקחת מאששת את טענות המשיבות בתשובתן לבקשת האישור, וכי לאור עמדת המפקחת מן הראוי שהמבקשים יסתלקו מבקשת האישור ומהתביעה נגד החברה.

ביום 10 באפריל 2016 התקיים דיון קדם משפט נוסף, במהלכו הורה בית המשפט כי בעקבות עמדת המפקחת, ב"כ המבקשים יודיע לבית המשפט עד ליום 1 במאי 2016 האם הוא מסכים למקד את התביעה ואת בקשת האישור בסוגיית היקף יידוע המבוטחים לעניין אופן שיערוך סכום הביטוח (שיעורי הריבית) במועד עריכת חוזה הביטוח. בהקשר זה יודיע גם ב"כ המבקשים האם הוא מוותר על טענותיו בכל המתייחס לתקופת חיי הפוליסה (במובחן ממועד עריכת חוזה הביטוח).

ביום 11 במאי 2016 המבקשים הודיעו לבית המשפט, כי הם החליטו בשלב זה שאין בכוונתם לוותר על הטענות שהועלו בבקשת האישור, וכי הם סבורים שבקשת האישור מעלה סוגיות חשובות בהיבטים של חובות היידוע של חברות הביטוח ושל עדכון הסכום המבוטח לאורך חיי הסכם הביטוח ("הודעה המבקשים").

ביום 19 במאי 2016 הגישה החברה בקשה למחיקת הודעת המבקשים מן הטעם שהיא כוללת, מעבר להודעה בעניין מיקוד בקשת האישור, טענות נוספות המהוות הרחבת חזית ומקצה שיפורים לטענות שהועלו בבקשת האישור.

ביום 24 במאי 2016 התקיים קדם משפט נוסף במסגרתו נעתרו המבקשים להצעת בית המשפט למיקוד התובענה בסוגיית היקף הידוע בשלב הטרם חוזי ושלב עריכת החוזה (במובחן מחיי הפוליסה). בית המשפט הציע לצדדים לפנות לגישור בסוגיות שנתרו במחלוקת. המבקשים הסכימו להצעה. ביום 12 ביולי 2016 התקיים דיון קדם משפט נוסף, במהלכו הסכימו הצדדים להצעת בית המשפט להפנות את הסוגיות שנתרו במחלוקת להליך גישור.

ביום 23 בנובמבר, 2016 התקיימה ישיבת גישור בפני המגשר עו"ד גיורא ארדינסט ("המגשר"). ביום 26 בינואר, 2017 התקיים דיון קדם משפט, בו הורה בית המשפט למשיבות להודיע תוך 7 ימים האם הן נכונות להמשיך בהליך הגישור ולקבל את הצעת המגשר.

ביאור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

3. (המשך)

ביום 9 בפברואר, 2017 הודיעו המשיבות לבית המשפט כי הן נכונות להמשיך בהליך הגישור. לאחר קיום הליך גישור, בדיון קדם משפט שהתקיים ביום 3 ביולי 2017 הודיעו הצדדים לבית המשפט, כי הגיעו להסכמות עקרוניות בדבר מתווה להסתלקות מבקשת האישור. המועד להגשת בקשת ההסתלקות נקבע ליום 16 ביולי 2017. לאחר שעד יום 16 ביולי 2017 לא עלה בידי הצדדים לגבש נוסח מוסכם לבקשת ההסתלקות, בדיון קדם משפט שהתקיים ביום 17 ביולי 2017 הורה בית המשפט כי על הצדדים להודיע עד יום 27 ביולי 2017 האם הגיעו להסדר ההסתלקות מוסכם. ביום 23 באוגוסט 2017 הגישו הצדדים בקשת ההסתלקות מוסכמת, במסגרתה התבקשה דחיית תביעותיהם האישיות של המבקשים ומחיקתה של בקשת האישור. בקשת ההסתלקות תלויה ועומדת להכרעת בית המשפט.

4. המדובר בבקשה לאישור תובענה כייצוגית ("התובענה" ו-"בקשת האישור", בהתאמה) אשר הוגשה ביום 17 בדצמבר, 2015 נגד החברה ונגד חברות ביטוח נוספות ("המשיבות") על ידי העמותה למען משרתי המילואים ("המבקשת").

בבקשת האישור נטען, כי המשיבות גובות פרמיות ביטוח מלאות מחיילי מילואים, אך מספקות להן כיסוי ביטוחי חלקי וחסר אשר שוויו נמוך מדמי הפרמיות הנגבות מהם. זאת, מאחר שלטענת המבקשת, המשיבות אינן מבטחות את חיילי המילואים במהלך תקופת שירות המילואים, אך מחייבות את מבוטחיהן בתשלום פרמיות גם בגין תקופת שירות המילואים. הקבוצה, בשמה עותרת המבקשת לנהל את התובענה הייצוגית, הינה כל מי שהייתה או שנמצאת בבעלותו פוליסת ביטוח שכללה החרגה שעניינה שירות מילואים, אשר שילם למשיבות פרמיות ביטוח בתקופה בה היה בשירות מילואים, וזאת בשבע השנים שקדמו להגשת הייצוגית.

במקביל לתיק זה, מתנהלת בבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ייצוגית נוספת בעניין דומה נגד חברות ביטוח נוספות, במסגרתו הוגשה בקשה לאישור הסדר דינוני לאיחוד הדיונים בבקשת האישור ובהליך הנוסף.

ביום 27 בינואר 2016 אישר בית המשפט המחוזי מרכז את ההסדר הדינוני והורה על איחוד בקשת האישור וההליך הנוסף.

ביום 11 ביולי 2016 הוגשה תשובתה של החברה לבקשת האישור, במסגרתה טענה, בין היתר, כי המבוטחים אינם משלמים פרמיה עודפת אלא פרמיה התואמת את הסיכון הגלום בעסקת הביטוח ובשקלול ההחרגות בפוליסה, שכן הסיכון בגין נזקים שמקורם בשירות מילואים כלל לא תומחרו בפוליסה והפרמיה אינה משקפת אותם; כי הביטוח נושא ערך למבוטח גם במהלך תקופת המילואים; כי התנהלותה נעשתה על פי הוראות הדין ובהתאם לעמדת המפקח על הביטוח; וכי המבקשים לא הצביעו על מקור חוקי כלשהו לתמיכה בטענותיהם. לתשובה לבקשת האישור ובתמיכה לטענות האקטואריות שהועלו במסגרתה, צורפה חוות דעת של מומחה אקטואר מטעם כל המשיבות בבקשת האישור.

ביום 7 בספטמבר 2016 הגישה המבקשת את התגובה לתשובה לבקשת האישור ("התגובה לתשובה"), במסגרתה טענה, בין היתר, כי המשיבות נוקטות ב"סבסוד צולב" על חשבון מבוטחיהם המשרתים במילואים, וכי בידי המשיבות היכולת לתמחר את הפרמיה בגין סיכונים נזקי המילואים.

ביום 18 בספטמבר 2016 התקיים דיון מקדמי בבקשת האישור, אשר בתומו בית המשפט הבהיר למבקשת, כי בדרך לאישור התובענה כייצוגית עומדים בפניה מכשולים, ועליה לשקול האם היא עומדת על המשך ניהול בקשת האישור.

ביום 5 במארס 2017 הודיעו הצדדים לבית המשפט כי הגיעו להבנות עקרוניות באשר לאופן הסדרת המחלוקת מושא בקשת האישור על דרך ההסתלקות המבקשים, וביום 20 ביוני 2017 הגישו המבקשים, בהסכמת המשיבות, בקשה לאישור ההסתלקות מבקשת האישור. ביום 22 באוגוסט 2017 ניתן פסק דין במסגרתו אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות, הורה על מחיקת בקשת האישור ודחיית תביעותיהם האישיות של המבקשים.

ביאור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

- א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
5. המדובר בתובענה ייצוגית אשר הוגשה ביום 9 באוגוסט, 2016 נגד החברה ונגד 7 חברות ביטוח נוספות ("המשיבות"). סכום התביעה האישית הינה בסך של 2,000 ש"ח. סכום התביעה הקבוצתית הוגשה בסכום של 100,000,000 ש"ח. עניינה של התובענה הינה בטענה כי המשיבות מוכרות ביטוחי רכב חובה ומקיף כאשר תעריפי הביטוח נקבעים על פי פרמטרים קבועים מראש וביניהם גיל המבוטח וזאת על אף שלעיתים המבוטח במהלך תקופת הביטוח מגיע לגיל בו הוא זכאי לתעריף נמוך יותר והדבר ידוע מראש ובדיעבד, עם זאת, המשיבות אינן משנות את התעריף בהתאם לשינוי הצפוי בגיל. לטענת המבקשים קביעת דמי הביטוח בהתעלמות מהשינוי בגיל המבוטח במהלך תקופת הביטוח גורמת לגבייה ביתר, שתוצאתה בגביית פרמיות יקרות יותר, ללא עילה או צורך והתעשרות שלא כדין של המשיבות על גבם של המבוטחים. על פי הבקשה לאישור התובענה כייצוגית, הגדרת הקבוצה הינה כל מי שרכש ביטוח מאת המשיבות אשר במהלך תקופת הביטוח השתנה גילו או בשל משך הזמן בו החזיק ברישיון נהיגה, היה זכאי להפחתה בתעריף פרמיית הביטוח, מבלי שחברת הביטוח הפחיתה את דמי הביטוח (הפרמיה) בהתאם, ב- 7 השנים האחרונות. בעקבות בקשת המבקשים והסכמת המשיבות, וביניהן החברה, אושר למבקשים לתקן את התביעה והבקשה לאשרה כתובענה ייצוגית כך שתעסוק אך ורק בקביעת דמי התעריף של ביטוח מקיף. ביום 20 ביוני 2017 הוגשה תשובת החברה לבקשה לאישור התביעה כייצוגית. דיון מקדמי בבקשת האישור נקבע ליום 13 בספטמבר 2017.
6. המדובר בתובענה ייצוגית אשר הוגשה ביום 7 בספטמבר, 2016 נגד החברה. סכום התובענה האישית מוערך בכ- 235 ש"ח וסכום התובענה של כלל חברי הקבוצה מוערך בסכום של 8,100,000 ש"ח. עיקרה של התובענה הינה גבייה של הוצאות ניהול השקעות וזאת ללא הסכמה מפורשת על כך במסגרת הפוליסה. יובהר, כי גבייה של הוצאות ניהול השקעות אינה מנוגדת לדין אלא אינה במסגרת ההסכמה החוזית בין הצדדים שכן על פי הפוליסה נקבע כי מהמבקשת ייגבה דמי ניהול בלבד. ביום 26 בינואר 2017 הוגשה תשובת החברה לבקשת האישור. ביום 12 במרץ 2017 הוגשה תגובת המבקשים לתשובה לבקשת האישור. ביום 14 במרץ 2017 התקיים דיון קדם משפט מאוחד, במסגרתו נקבע כי החברה, ביחד עם הנתבעות האחרות בתיקים הנוספים, יודיעו תוך 30 ימים בקשר להסכמתם לפנות להליך גישור או לקבוע מועד לסיכומים ולאפשר לבית המשפט לפסוק בבקשה לאישור על סמך כתבי הטענות, מבלי להידרש להוכחות. ביום 27 ביוני 2017 התקיים דיון קדם משפט נוסף, בסיומו בית המשפט קבע את התיק לדיוני הוכחות. דיון חקירות מצהירי המבקשים נקבע ליום 17 בינואר 2018 ודיון חקירות מצהירי המשיבות נקבע ליום 24 בינואר 2018.
7. המדובר בתובענה ייצוגית ובקשה לאישור התובענה כייצוגית אשר הוגשה ביום 13 בנובמבר, 2016 כנגד החברה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. לטענת התובעות, החברה מפרה כביכול התחייבויות במסגרת פוליסות לביטוחי מנהלים ולאבדן כושר עבודה באופן כזה שהחברה, בין היתר, מסיטה כספי מבוטחים וגורעת כספים מתוך רכיבי הגמל והפיצויים המופרשים על-ידי המבוטחים לטובת רכיב אובדן כושר עבודה, וכך מקטינה לכאורה את הסכומים הנצברים עבור המבוטחים כפנסיה (גמל ופיצויים) ומגדילה את הפרמיות הנגבות על-ידיה עבור רכיב "אובדן כושר", וכל זאת בניגוד לתנאי פוליסת הביטוח לטענתה. הקבוצה אותה מבקשות התובעות לייצג כוללת כל מבוטח בעל פוליסת ביטוח מנהלים אצל החברה וכן מי שבעל ביטוח אובדן כושר עבודה, החל משנת 2015. הערכת התובעות באשר לנזק היא כי סכום הנזק המצרפי של חברי הקבוצה הינו בגבולות 5 מיליון ש"ח לערך, לשנת 2015 בלבד. סכום זה, לשיטת התובעות, הינו מינימלי, שכן הוא אינו לוקח בחשבון את הרווחים שהיו אמורים להיצבר על הכספים שנגזלו אילו היו נזקפים כיאות בפוליסות של המבוטחים בחברי הקבוצה. על כן, יש להוסיף לכך את התשואה שתושג בסוף שנת 2016 על הפקדות של שנת 2015 (כאשר בשנת 2015 התשואה עמדה על כ-2%).
- ביום 16 בינואר, 2017 קיבל בית הדין את בקשת החברה להארכת המועד להגשת תשובתה לבקשת האישור, כך שהיא תוגש עד יום 15 במרץ, 2017, ותשובה לה תוגש על ידי המבקשות עד יום 9 באפריל, 2017.
- ביום 15 במרץ, 2017 הוגשה תשובתה של החברה לבקשת האישור, במסגרתה טענה, בין היתר, כי החברה פעלה ופועלת בהתאם להוראות הפוליסה; כי כספים המופרשים לרכיבי

ביאור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

7. (המשך)

הגמל והפיצויים של מבוטחיה, אינם נגרעים לטובת כסוי אובדן כושר עבודה; כי ככל שקיים שינוי ביחסי ההפקדות כפי שמשקף בדיווחי החברה למבוטחיה, הרי שמקורו באי התאמה רישומית זמנית הנובעת מהנחה שניתנה למבוטח ושטרם עודכנה; כי למבקשות או למי מחברי הקבוצה הנטענת כלל לא נגרם נזק, שכן הזכות לפדיון הכספים שנצברו ברכיבי הפנסיה כלל לא נתגבשה; וכי המבקשות לא הצביעו על מקור חוקי כלשהו לתמיכה בטענותיהן. ביום 9 באפריל, 2017 הגישו המבקשות את תגובתן לתשובת החברה לבקשת האישור.

ביום 20 באפריל, 2017 התקיים דיון מקדמי בבקשת האישור, במסגרתו קבע בית הדין כי על החברה לעדכן עד יום 29 במאי, 2017 מהו פרק הזמן שבו יוטמעו שינויים במערכת המחשוב שלה אשר ימנעו את היווצרות אי ההתאמה הרישומית. כמו כן, הופנו הצדדים לקיים הידברות, ולעדכן את בית המשפט על תוצאותיה עד יום 2 ביולי, 2017.

ביום 29 במאי 2017 הודיעה החברה לבית המשפט, כי מבדיקה והערכה שנעשתה על ידי הצוות המקצועי של החברה עולה, כי השלמת אפיון במערכת הממוחשבת של החברה, צפוי להסתיים בחודשים הקרובים, ולכל המאוחר עד סוף שנת 2017. במסגרת ההודעה האמורה הבהירה החברה, כי האפיון האמור יוביל, בין היתר, להתגברות על המגבלה הטכנולוגית בעטיה נוצרה אי ההתאמה הרישומית מושא בקשת האישור. בימים 2 ו-3 ביולי 2017, לאחר מגעים שהתנהלו בין הצדדים במסגרת משא ומתן לסיום ההתדיינות בהליך, הודיעו הצדדים לבית המשפט כי המגעים לקיום משא ומתן לא צלחו. מועד דיון מקדמי נוסף בבקשת האישור קבוע ליום 10 בספטמבר 2017. מועד דיון בבקשת האישור קבוע ליום 25 בינואר 2018.

8. המדובר בתובענה ייצוגית ובקשה לאישור התובענה כייצוגית אשר הוגשה ביום 16 בנובמבר, 2016 נגד החברה ונגד ארבע חברות ביטוח נוספות ("הנתבעות") לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז. עניינה של התובענה בטענה, כי בפוליסות ביטוח חיים אגב הלוואה לדיר, בהן מסלול הלוואה הינו כזה שבו קרן הלוואה מוחזרת בסוף התקופה, הנתבעות אינן משלמות, כביכול, למבוטחים, בעת קרות מקרה ביטוח, את מלוא יתרת חוב הלוואה לדיר, אלא חלק ממנו בלבד. בכך מפרות הנתבעות, לטענת התובעים, את חובת הגילוי החלה עליהן, מטעות את מבוטחיהן, מפרות את חוק חוזה הביטוח, מפרות חובה חקוקה, פועלות ברשלנות, מפרות את הוראות פוליסת הביטוח ופועלות בחוסר תום לב. הקבוצה הראשונה אותם מבקשים התובעים לייצג הינה לקוחות הנתבעות (או יורשיהם) שנטלו הלוואה לדיר, שבה קרן הלוואה מוחזרת בסוף התקופה, אשר רכשו פוליסת חיים אגב משכנתא מהנתבעות שלא באמצעות סוכנויות הביטוח של הבנקים, ובכללם אלו שבקרות אירוע ביטוח מזכה לא קיבלו מהנתבעות את מלוא יתרת חוב המשכנתא כפי שהופיע בספרי הבנק. הקבוצה השנייה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה לקוחות המחזיקים כיום בפוליסות מהסוג האמור. התובעים מעריכים את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג ביחס לכל אחת מהנתבעות בכ-15 מיליון ש"ח וזאת הנזק הכולל הנתבע במסגרת התובענה בסכום של 75 מיליון ש"ח. ביום 4 ביוני 2017 הגישו הצדדים בקשה מוסכמת להסתלקות המבקשים 3-4, חנן בראונשטיין והעמותה לתועלת הציבור, מהבקשה לאישור כנגד החברה. ביום 5 ביוני 2017 בית המשפט אישר את הסתלקות המבקשים, ללא צו להוצאות ומבלי הצורך לפרסם את דבר ההסתלקות.

9. המדובר בתובענה ייצוגית ובקשה לאישור התובענה כייצוגית אשר הוגשה ביום 22 בינואר, 2017 נגד החברה לבית המשפט מחוזי מחוז מרכז. עניינה של בקשת האישור בטענת המבקשים הינה גביית יתר מן המבוטחים והפרת חובותיהן המוגברות של חברות הביטוח כלפי מבוטחיהן, בכל הנוגע לאפשרות עדכון הגיל ו/או וותק הנהיגה בעת חציית מדרגת גיל ו/או וותק נהיגה המזכה אותם בהפחתה בפרמיית הביטוח. סכום התביעה לכלל חברי הקבוצה ביחס לחברה מוערך בסך של 12,250,000 ש"ח. סכום התביעה האישי של המבקשים מוערך בסך של 1,547.44 ש"ח בתוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד גביית היתר. קבוצת התובעים, אשר בשמם מעוניינים המבקשים לפעול, הוגדרו כדלקמן: "מבוטחי המשיבה בביטוח רכב חובה, מקיף וצד ג', בתקופה שתחילתה 7 שנים קודם להגשת התובענה ועד למתן פסק דין בתובענה, אשר הגיעו במהלך תקופת הביטוח למדרגת הגיל ו/או וותק הנהיגה

ביאור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

9. (המשך)

המזכה בהפחתת דמי הביטוח, ואשר המשיבה נמנעה מלנהוג כלפיהם על פי הפרקטיקה הנוהגת, ואשר כתוצאה מכך לא קיבלו את ההפחתה".

ביום 15 ביוני 2017 הגישה החברה תשובה מטעמה לבקשת האישור. ביום 22 ביוני 2017 התקיים דיון קדם משפט יחד עם תביעות נוספות שהוגשו כנגד חברות ביטוח נוספות אשר עוסקות בשאלות דומות של עובדה ומשפט, בית המשפט הורה כי נכון לשלב זה של ההליך, כלל התביעות העוסקות בפרקטיקת מעבר גיל ידונו במאוחד. בית המשפט ציין, כי הקבוצה המיוצגת בתביעות בפרקטיקת מעבר גיל, דומה לקבוצה המיוצגת בתביעה נגד ביטוח ישיר. נקבע כי כל תביעות פרקטיקת מעבר גיל ישתתפו בדיון שיתקיים ביום 13 בספטמבר 2017 על מנת לבחון את המשך ניהול ההליכים. על המבקשים להגיש תגובה לתשובה לבקשת האישור עד ליום 6 בספטמבר 2017. דיון קדם משפט נקבע ליום 13 בספטמבר 2017 כאמור.

10. המדובר בתובענה ייצוגית ובקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה ביום 4 במאי 2017 נגד החברה וכנגד 2 חברות ביטוח נוספות. עניינה של התובענה, בגביית יתר, שלא כדיון, של ריבית (דמי אשראי) בקשר עם פריסת הפרמיה השנתית לתשלומים.

הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כל בעלי הפוליסות ו/או המוטבים ו/או המבוטחים שבטוחו על ידי המשיבות בפוליסות ביטוח בענפי הביטוח הכללי (ביטוח רכב (רכוש), ביטוח דירה ותכולתן, ביטוח תאונות אישיות) וכל פוליסה אשר תקנות הפיקוח על עסקי הביטוח (קביעת אחידות מטבע בחוזי ביטוח ודמי ביטוח באשראי (תשמ"ד-1984) חלות עליה, ואשר שילמו למשיבות ריבית, דמי אשראי, דמי גביה, דמי הסדר תשלומים ביתר או כל תשלום דומה לאלה, תוך חריגה מהוראות הדין ו/או תוך חריגה משיעורי הריבית אשר הוצגו בפוליסות.

עילות התביעה הנתענות הן, בין היתר, הפרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 ותקנותיו, הפרת פקודת הנזיקין [נוסח חדש], הפרת חובה חקוקה, הפרת הסכם, הטעיה, הפרת חובת תום הלב, הפרת חובת הנאמנות ועשיית עושר ולא במשפט.

הסעדים המבוקשים על ידי התובעים הינם פיצוי/השבה בדרך של החזר סכום הריבית העודפת שנגבה מהם שלא כדיון וכן צו עשה המורה למשיבות לשנות את דרך פעולתן. סכום התביעה הכולל בתובענה כנגד המשיבות הוערך על ידי התובעים בסכום של 44,395,750 ש"ח; וסכום התובענה נגד החברה בלבד הינו סכום של 15,870,750 ש"ח. הנזק האישי של התובע הוערך בסך של 43.95 ש"ח. על החברה להגיש תשובה לבקשת האישור עד ליום 18 בספטמבר 2017.

11. המדובר בתובענה ייצוגית ובקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה ביום 24 במאי, 2017 נגד החברה.

עניינה של התובענה בטענה לפיה החברה מפרה את חובתה החוזית על פי פוליסת מקיף ל"רכב מסחרי מעל 3.5 טון ורכב אחר" ("הפוליסה") ומסרבת לשלם למבוטחיה את ירידת הערך הנגרמת לכלי הרכב המבוטח כתוצאה ממקרה ביטוח.

הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל מבוטחי החברה, אשר רכשו ו/או ירכשו מהחברה את הפוליסה לביטוח מקיף לכלי רכב מסחרי מעל 3.5 טון ורכב אחר ואשר כתוצאה ממקרה ביטוח כהגדרתו בפוליסה נגרם ו/או ייגרם לכלי הרכב שלהם נזק מסוג ירידת ערך.

עילות התביעה הנתענות, בין היתר, הן הפרת הסכם; עשיית עושר ולא במשפט; הפרת חובות אמון ותום לב בהתאם לחוק החוזים; תיאור מטעה ו/או פגיעה בנסיבות מיוחדות כאמור בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) תשמ"א-1981.

הסעדים המבוקשים על ידי התובע הינם ליתן צו הצהרתי לפיו הנזק של ירידת ערך, בגין מקרה הביטוח, הינו נזק המכוסה בפוליסה, וכן לשפות את כל מבוטחי החברה אשר היו מבוטחים בפוליסה ואשר לכלי הרכב שלהם נגרם ו/או יגרם נזק של ירידת ערך כתוצאה ממקרה ביטוח, במלוא ירידת הערך כפי שתקבע על ידי שמאי מוסמך, או כל סעד אחר שיקבע בית המשפט.

התובע מעריך את גובה הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ-75 מיליון ש"ח. הנזק האישי של התובע הוערך בסך של 1,107 ש"ח. מועד הגשת התשובה לבקשת האישור קבוע ליום 17 באוקטובר 2017. דיון מקדמי בבקשת האישור קבוע ליום 1 בנובמבר 2017.

ביאור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות:
טבלה מסכמת:

הסכום הנתבע	כמות תביעות	סוג
אלפי ש"ח		<u>תובענות שאושרו כתביעות ייצוגיות</u>
16,496	1	צוין סכום המתייחס לחברה
		<u>בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:</u>
163,588	6	צוין סכום המתייחס לחברה
100,000	1	התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה
-	2	לא צוין סכום התביעה
5,511		סכום הפרשה הכולל בגין התביעות שהוגשו כנגד החברה כמפורט לעיל מסתכם בכ- 5,511 אלפי ש"ח (31 לדצמבר, 2016 - 5,918 אלפי ש"ח).

ג. הליכים אחרים

חוץ מהליכים המשפטיים המתוארים לעיל, אין לחברה הליכים נוספים שאינם במסגרת עסקי ביטוח. כנגד החברה מוגשות, מעת לעת, תלונות, לרבות תלונות לממונה על שוק ההון, הביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן - "הממונה") ביחס לזכויות מבוטחים על פי פוליסות ביטוח ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגפי תלונות הציבור בחברה. הכרעות הממונה בתלונות אלו, אם וככל שניתנה בהן הכרעה, ניתנות לעיתים, ובשנים האחרונות אף יותר כהכרעות רוחביות ביחס לקבוצת מבוטחים. לפני הוצאת נוסח סופי של הכרעות, מוציא הממונה בדרך כלל טיוטת הכרעה.

כן עורך הממונה, מעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבוטחים, ביקורות מטעמו בחברה ו/או בקשות לקבלת נתונים, בהן בין היתר, מתקבלות דרישות להכנסת שינויים במוצרים השונים, ו/או מתן הנחיות ביחס לטיפול החברה במוצרים השונים בעבר, לרבות מתן הנחיות לביצוע החזרים ו/או הנחיות ו/או הוראות בקשר לפעולות המבוצעות על-ידי הגופים המוסדיים, לרבות הנחיות לתיקון ו/או ביצוע פעולות שונות. בהתאם לממצאי ביקורות ו/או נתונים המועברים, מטיל הממונה עיצומים כספיים בהתאם לחוק סמכויות האכיפה, וזאת בהמשך להודעה על כוונה להטיל עיצום כספי וניתנת הזדמנות לטעון כנגד הכוונה להטיל את העיצום הכספי.

ד. בנוסף על הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד החברה, קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על-ידי החברה למבוטחיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות עקב פערי מידע בין החברה לבין הצדדים השלישיים לחוזה הביטוח הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים.

חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר בתחומי החסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת החברה. בתחומים אלו המדובר בפוליסות אשר נבחנות על פני שנים בהן מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. שינויים אלה מיושמים על ידי מערכות מיכוניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. מורכבות שינויים אלו והחלת השינויים לגבי מספר רב של שנים, יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת.

במסגרת זו פורסמו בשנים 2011 ו-2012 חוזרים שעניינם "טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים המוסדיים".

החברה מטפלת באופן שוטף בטיוב זכויות מבוטחים, בכל הקשור לניהול המוצרים בחברה, בהתאם לחוזר "טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים המוסדיים" ובהתאם לפערים המתגלים מעת לעת. החברה מבצעת הפרשות מסוימות בהתאם לצורך. לא ניתן להעריך באופן מלא באם נדרשות הפרשות נוספות בקשר עם תהליכי טיוב נתוני זכויות העמיתים.

בנוסף, קבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיוניים ארוכי טווח, עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של החברה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר.

לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח המועלות, בין היתר, המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

- א. לעניין בקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשה כנגד החברה, ראה באור 6 (א') (11).
- ב. ביום 28 במאי, 2017 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 18 מיליון ש"ח בהתאם להוראות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר חלוקת דיבידנד על ידי חברת ביטוח. הדיבידנד חולק ביום 6 ביוני, 2017.
- ג. ברבעון השני של שנת 2017 התקשרה החברה בהסכם ביטוח משנה, בענף ביטוח חיים, בביטוח יחסי בשיעור של 80% (Quota Share) עם מבטח משנה בדירוג גבוה בגין כיסויי ריסק מוות ביחס לכל הפוליסות שנחתמו עד ליום 31 בדצמבר, 2016, למעט פוליסות מסוג "מעורב" ("התיק הביטוחי"). החברה קיבלה סך של 129.3 מיליון ש"ח המייצג את חלק מבטח המשנה ביתרת הוצאות הרכישה הנדחות ברוטו, בגין התיק הביטוחי. סכום זה נרשם בספרי החברה כ"חלק מבטח המשנה בהוצאות רכישה נדחות" ("דאק משנה") ובהתאם, ההון הנדרש של החברה על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימאלי הנדרש ממבטח) התשמ"ח-1998 קטן בסכום זהה. יתרת הוצאות רכישה נדחות משנה תתעדכן מדי תקופה בהתאם לחלק מבטחי המשנה בתוצאות תיק הביטוח.
- ד. ביום 23 במאי 2017 אישרה האסיפה השנתית של בעלי המניות את התאמת תנאי העסקתו של יו"ר הדירקטוריון, מר אלי אלעזרא, להוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו-2016 ("תנאי ההעסקה" ו-"החוק", בהתאמה), כך שהעלות הכוללת של העסקתו של מר אלעזרא לא תעלה על מגבלת עלות ההעסקה המקסימאלית על פי החוק ליו"ר הדירקטוריון, כאשר פיצויי פיטורים ותשלומים פנסיוניים על פי דין אינם נספרים לצורך תקרה כאמור.
- ה. במהלך השנה החברה ביצעה עסקאות זניחות עם בעל השליטה בה או שלבעל השליטה בה היה עניין באישורן, בעלות סוגים ומאפיינים כמפורט בנוהל עסקאות זניחות. עסקאות אלה כללו את ההתקשרויות הבאות:
- (1) התקשרות עם ממסי שירותי דרך וגרירה בע"מ (להלן - "ממסי") לרכישת פוליסות מסוג ביטוח רכב חובה ומסוג ביטוח רכב מקיף בעבור צי המשאיות שבבעלות ממסי בהיקף שנתי בסך של 343 אלפי ש"ח.
 - (2) השכרת שטח מסחרי לאלבר ציי-רכב (ר.צ) בע"מ ("אלבר") בבניין גב ים שבבעלות החברה בעלות שנתיית בסך של 361 אלפי ש"ח.
 - (3) אישור תקציב תרומות לקרן אלעזרא לשנים 2016 ו-2017 בסכומים של 270 אלפי ש"ח ו-210 אלפי ש"ח, בהתאמה.
 - (4) התקשרות עם אלבר לרכישת פוליסות ביטוח עסקים בעלות שנתיית בסך של כ-960 אלפי ש"ח.
 - (5) התקשרות עם אפרידר החברה לשיכון ופיתוח ישראל בע"מ (להלן אפרידר), לרכישת פוליסות ביטוח עסקים וחבויות בעלות שנתיית בסך של כ-304 אלפי ש"ח.
 - (6) בחודש ספטמבר 2016 אישר דירקטוריון החברה לאחר שוועדת הביקורת סיווגה את העסקה כלא חריגה, השכרת שטח משרדים לאלבר בבניין גב ים שבבעלות החברה. נכון למועד פרסום הדוח, ההתקשרות טרם השתכללה לכדי הסכם מחייב.
 - (7) בחודש מרס 2017 אישר דירקטוריון החברה, לאחר שוועדת הביקורת סיווגה את העסקאות כלא חריגות, שיתוף פעולה עם אלבר לקבלת הפניות למכירת ביטוחי רכב של החברה וכן לצירופה של החברה למועדון הצרכנות של אלבר.
- ו. ביום 29 באוגוסט, 2016, נחתם הסכם בין החברה לאלטשולר שחם חברת ביטוח בע"מ להעברת התיק הביטוחי והפיננסי של אלטשולר שחם לידי החברה בהתאם לתנאים הקבועים בהסכם. התיק הביטוחי כולל העברת תיק ריסק בשווי 8.5 מיליון ש"ח פרמיה משונתת, ותיק פיננסיים בשווי 283 מיליון ש"ח צבירה. העברת התיק הושלמה ביום 1 בינואר, 2017.

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח (המשך)

ז. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח:

1. ביטוח חיים

השפעת שינוי שיעור מימוש גמלא:

לעניין השפעת שינוי שיעור מימוש גמלא על החברה, ראה באור 33 ד (1) בדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2016.

השפעת השינויים בריבית:

לשינויים בריבית השפעה על העתודות לגמלה ועל בדיקת נאותות העתודות (LAT) כדלהלן:

א) השפעת הריבית על העתודות לגמלה

ירידה (עליה) בעקום הריבית חסרת-סיכון מגדילה (מקטינה) את העתודה לגמלאות בתשלום והעתודה לגמלאות נדחות עקב שימוש בריבית היוון נמוכה (גבוהה) יותר וזאת ככל שידרש שינוי בריבית ההיוון עקב השינויים בריביות השוק.

בנוסף, העתודה המשלימה לגמלאות נדחות מושפעת מצפי הכנסות עתידיות (באמצעות פקטור K), כך שהירידה (עליה) בריבית עלולה להקטין (להגדיל) את צפי ההכנסות העתידיות, ובמידה ולפי הצפי החדש לא ניתן יהיה לממן את המשך ההפרשות לעתודה זו, החברה תגדיל את העתודה על מנת להקטין את גובה ההפרשות העתידיות (או להפך).

ב) בדיקת נאותות העתודה (LAT)

החברה בודקת את נאותות העתודות בביטוח חיים (כולל סיעוד) ובמידת הצורך, החברה מגדילה את העתודות. הבדיקה מבוצעת על פי ההנחות הרגולטוריות ועל בסיס הנחות אקטואריות ועקום ריבית חסרת-סיכון בתוספת פרמיית אי-נזילות. ככל שיהיו שינויים בהנחות אלו, תשתנה ההשלמה הנדרשת על-פי בדיקה זו.

ירידה (עליה) בעקום הריבית חסרת סיכון ו/או בשיעור פרמיית אי-נזילות תגדיל (תקטין) את ההשלמה לעתודות הנדרשת על-פי בדיקת ה-LAT (ככל שנדרשת השלמה) עקב ירידה (עליה) בצפי ההכנסות מהשקעות על הנכסים המגבים את העתודות (אשר אינן מגובות באגרות חוב מיועדות).

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח (המשך)

ז. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח (המשך):

1. ביטוח חיים (המשך)

ג) בתקופת הדוח חלה עליה בשיעור הריבית חסרת הסיכון ארוכת הטווח שהביאה להקטנת העתודות כמפורט בטבלה, לעומת ירידה בשיעור הריבית בשנת 2016. השפעת עדכון ההנחות הנ"ל על התוצאות הכספיות מפורטת להלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ל-6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2016	2017	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח [למעט נתוני רווח (הפסד) למניה]					
1.2	0.7	(0.8)	2.3	(1.1)	השפעת הירידה (העלייה) בשיעור ריבית היוון בחישוב עתודות לגמלא
4.0	-	-	-	-	שינוי בשיעור מימוש גמלא
5.2	0.7	(0.8)	2.3	(1.1)	סך הכל לפני מס
3.4	0.4	(0.5)	1.5	(0.7)	סך הכל לאחר מס

ח. במהלך שנת 2017 החברה התקשרה בעסקת ביטוח משנה מסוג ביטוח יחסי (Quota Share) בענף רכב חובה בגין שנת חיתום 2017 בשיעור של 70.5%.

ט. ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי

בהמשך לאמור בבאור 33(2ד) לדוחות הכספיים השנתיים, בדבר ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי, החברה הגדילה את ההפרשות ליום 30 ביוני 2017 בסך של כ- 5.8 מיליון ש"ח לפני מס וכ- 3.7 מיליון ש"ח לאחר מס. בתקופה המקבילה אשתקד נרשמה הפרשה בסך של כ- 39.8 מיליון ש"ח לפני מס וכ- 25.5 מיליון ש"ח לאחר מס.

ביאור 8: - מיסים על ההכנסה

א. בהמשך לאמור בביאור 31 לדוחות הכספיים השנתיים, להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח %	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
2016	25.00	17.00	35.90
2017	24.00	17.00	35.04
2018 ואילך	23.00	17.00	34.19

פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 ביוני, 2017

סה"כ	הלוואות וחייבים	מוחזקים (לפדיון*)	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
1,094,368	-	398,499	695,869	-	נכסי חוב סחירים (1)
1,102,907	1,102,907	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (**)
80,531	-	-	15,725	64,806	מניות (2)
19,713	-	-	-	19,713	אחרות (3)
<u>2,297,519</u>	<u>1,102,907</u>	<u>398,499</u>	<u>711,594</u>	<u>84,519</u>	סה"כ

(*) נכסים מוחזקים לפדיון מוצגים בעלות מתואמת. שווים ההוגן של נכסים אלו ליום 30 ביוני, 2017 הינו 429,098 אלפי ש"ח.

(**) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים- ראה ביאור 5 ב' "מכשירים פיננסיים".

ליום 30 ביוני, 2016

סה"כ	הלוואות וחייבים	מוחזקים (לפדיון*)	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
1,142,270	-	424,509	717,761	-	נכסי חוב סחירים (1)
1,096,124	1,096,124	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (**)
74,208	-	-	17,195	57,013	מניות (2)
19,746	-	-	-	19,746	אחרות (3)
<u>2,332,348</u>	<u>1,096,124</u>	<u>424,509</u>	<u>734,956</u>	<u>76,759</u>	סה"כ

(*) נכסים מוחזקים לפדיון מוצגים בעלות מתואמת. שווים ההוגן של נכסים אלו ליום 30 ביוני, 2016 הינו 453,491 אלפי ש"ח.

(**) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים- ראה ביאור 5 ב' "מכשירים פיננסיים".

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2016					
סה"כ	הלוואות וחייבים	מוחזקים לפדיון (*)	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד	
מבוקר					
אלפי ש"ח					
1,087,160	-	445,775	641,385	-	נכסי חוב סחירים (1)
1,164,092	1,164,092	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (**)
83,399	-	-	18,561	64,838	מניות (2)
25,535	-	-	-	25,535	אחרות (3)
<u>2,360,186</u>	<u>1,164,092</u>	<u>445,775</u>	<u>659,946</u>	<u>90,373</u>	סה"כ

(*) נכסים מוחזקים לפדיון מוצגים בעלות מתואמת. שווים ההוגן של נכסים אלו ליום 31 בדצמבר, 2016 הינו 471,384 אלפי ש"ח.

(**) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים- ראה ביאור 5 ב' "מכשירים פיננסיים".

(1) נכסי חוב סחירים

ליום 30 ביוני, 2017		
עלות	הערך	
מופחתת	בספרים	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
428,850	481,309	אגרות חוב ממשלתיות
		נכסי חוב אחרים:
		<u>שאינם ניתנים להמרה</u>
201,890	214,560	זמינים למכירה
398,499	398,499	מוחזקים לפדיון
600,389	613,059	
<u>1,029,239</u>	<u>1,094,368</u>	סך הכל נכסי חוב סחירים
	956	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

(1) נכסי חוב סחירים (המשך)

ליום 30 ביוני, 2016	
עלות מופחתת	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
419,585	495,054
216,087	222,707
424,509	424,509
640,596	647,216
1,060,181	1,142,270
	-

אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

זמינים למכירה

מוחזקים לפדיון

סך הכל נכסי חוב סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2016	
עלות מופחתת	הערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	
418,046	473,159
163,532	168,226
445,775	445,775
609,307	614,001
1,027,353	1,087,160
	959

אגרות חוב ממשלתיות

זמינות למכירה

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

זמינים למכירה

מוחזקים לפדיון

סך הכל נכסי חוב סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

(2) מניות

ליום 30 ביוני, 2017		
עלות	הערך בספרים	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
16,621	15,725	מניות סחירות
52,280	64,806	מניות שאינן סחירות
68,901	80,531	סך הכל מניות
	3,692	ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח והפסד (במצטבר)
ליום 30 ביוני, 2016		
עלות	הערך בספרים	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
16,621	17,195	מניות סחירות
52,280	57,013	מניות שאינן סחירות
68,901	74,208	סך הכל מניות
	-	ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2016		
עלות	הערך בספרים	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
16,621	18,561	מניות סחירות
52,280	64,838	מניות שאינן סחירות
68,901	83,399	סך הכל מניות
	-	ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח והפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

(3) השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 ביוני, 2017	
הערך	עלות
בספרים	
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות :

14,449	14,837
2,277	4,876
16,726	19,713
	-

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

מכשירים נגזרים

סה"כ השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 ביוני, 2016	
הערך	עלות
בספרים	
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות:

10,286	10,864
4,866	8,882
15,152	19,746
	-

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

מכשירים נגזרים

סה"כ השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2016	
הערך בספרים	עלות
מבוקר	
אלפי ש"ח	

15,913	16,199
4,867	9,336
20,780	25,535
	-

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

מכשירים נגזרים

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח והפסד (במצטבר)

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.
